

RUDAR

PREMOGOVNIK
VELENJE

ČASOPIS PREMOGOVNIKA VELENJE, ŠTEVILKA 6, AVGUST 1997, LETO XXXV

javni licitaciji odprodajo naslednja osnovna sredstva:

1. LICITACIJA		IZKLICNA CENA V SIT
1.	Avtomobil Renault R4	45.000,00
2.	Avtomobil Lada 1300	98.000,00
3.	Kompresor Fagor	30.000,00
4.	Stružnica PA 30	156.000,00
5.	Bager nakladalni	322.000,00
6.	Nakladalec za les	300.000,00
2. LICITACIJA		IZKLICNA CENA V SIT
1.	Stroj čelilni - I	891.000,00
2.	Prerezovalka dvojna	511.000,00
3.	Prerezovalka enojna	235.000,00
4.	Stiskalnica hidravlična za lep. lesa	957.000,00
5.	Stiskalnica za furniranje	51.000,00
6.	Stroj brusilni stoječi Škofja Loka	13.000,00
7.	Stroj brusilni univerzalni kpl	210.000,00
8.	Stroj čelilni - II	246.000,00
9.	Stroj rezkalni Knochma	150.000,00
10.	Stroj skobelni štiristranski profiles	981.000,00
11.	Stroj vrtalni večvretenski	74.000,00
12.	Stroj vrtalni tip BS-20	22.590,00
13.	Stružnica za les 110 CM	17.350,00
14.	Žaga cirkularna	69.100,00
15.	Stroj skobelni štiristranski	227.950,00
16.	Žaga tračna Bratstvo	535.000,00
3. LICITACIJA -PLP		IZKLICNA CENA V SIT
1.	Viličar 3 t diesel	900.000,00
2.	Viličar 3 t diesel	576.000,00
3.	Viličar 3,5 t diesel	780.000,00
4.	Viličar 3 t NV77 diesel	743.000,00
5.	Stroj za lotanje tračnih žaginih listov	297.500,00
6.	Stroj za brušenje listov za gater	175.100,00
7.	Guma za nakladalec	30.000,00
8.	Žaga krožna hidravlična	45.000,00
9.	Maček dvizni z elektro vozičkom	82.500,00
10.	Guma za nakladalec - mala	12.500,00
11.	Žaga krožna robilna	42.000,00
12.	Gater - polnojarmenik (stari jašek Škale)	810.000,00

Prometni davek v izključnih cenah ni upoštevan in ga plača kupec.

Prva in tretja licitacija bosta v **petek, 29. avgusta, ob 10. uri** v trgovini nekurantnega blaga pri jašku Škale. Ogled osnovnih sredstev je možen v trgovini nekurantnega blaga Škale.

Druga licitacija bo v **petek, 29. avgusta, ob 12. uri** v proizvodnih prostorih podjetja PAMO, kjer je možen ogled v dogovoru z direktorjem podjetja.

Ogled gatra - polnojarmenika in žage krožne robilne bo možen eno uro pred licitacijo na mestu nahajanja - Škale stari jašek (od 9. do 10. ure).

Interesenti morajo vplačati **varščino 10.000,00 SIT** do pričetka licitacije. Če vplačnik varščine odstopi od nakupa, izgubi pravico do njenega povračila. Po zaključeni licitaciji se varščine vrnejo takoj oziroma v roku 8 dni.

Osnovna sredstva bodo prodana najboljšemu ponudniku po načelu »videno - kupljeno«, brez upoštevanja kasnejših reklamacij. Kupnino je treba plačati in blago odpeljati v 8. dneh po zaključeni licitaciji.

Lepo je biti (spet) doma

Velika jeklena ptica je mirno in tiho letela nad pokrajino. Daleč spodaj pod koprenami belih oblakov so bile hišice, polja, gozdovi, vijuge cest in rek. Pokrajina kot marsikje na Zemlji. Ptica je preletela visoke gore in v globini se je v soncu zasvetila vodna gladina. Na sredini jezera se je belila cerkvena na otoku. Bled! Slovenija! Pokrajina je bila še vedno enaka, pa vendar čisto drugačna. Domača. Lepo je biti spet doma!

Ne morem pomagati. Najsi cenim Slovenijo tako in drugače, poletnega dopusta si ne morem predstavljati drugje kot na morju, in to ne na slovenskem. Nisem še našla koščka slovenske obale, ki bi ustrezal "zahtevam" morskih počitnic naše družine. Zato gremo največkrat ob hrvaško obalo. Draginja je tam. Druga valuta. Drugačna ponudba. Drugačne navade ljudi. Sonce je isto in morje tudi, ampak morje je široko, čisto, čudovito. K vragu slaba vest! Tistih štirinajst dni na leto, ko si privoščim dopust, bom uživala tako, kot mi je najbolj všeč. In že zdaj vem, da mi bo še bolj všeč, ko bom spet doma.

Naporen teden je bil. Njegov najlepši del je zato petek ob dveh, ko sta pred mano dva dneva in pol, ki jih lahko porabim, kot sama želim. Tudi opravi po hiši, nakupi, delo na vrtu so sprostitev, moč za ponedeljek. In če teh opravkov ni preveč, lahko gremo v nedeljo na izlet. Kam daleč se za dan ne da. Pa saj ni treba. Morda na Paški Kozjak, na Goro Oljko, pa na Graško Goro, Lubelo ali v Zavodnjo. Le malo nad dolino, ki puhti, hiti ali leno spi. Tam malo višje je svet drugačen. Sproščen, tih, zelen. Diha umirjeno in počasi in tako zadiha tudi človek, ki se mu pridruži. Kmetje počasi grabijo seno in nenadoma spoznaš, kako hiti. Kako malo je dovolj, da upočasniš korak, premisliš kakšno stvar, ki te teži, odvržeš breme in vzravnano zakorakaš v nov dan.

Dobili smo obisk. Kam z njim? Od daleč so se pripeljali in vožje imajo dovolj. Torej peš nekam blizu. Na zrak, dobro kosilo, v naravo. Najbolje bo kar ob velenjska jezera. Tekel ne bi rad nihče, a sprehod ob Škalskem jezeru se prileže. In pogled na konje v drncu tudi. Pa na spreletavanje ptic nad jezerom in lenobnim plutjem belega laboda. Ljubosumni pogled na užitke, ki jih nudi zeleno zavetje lesenih hišic. Ah, po nekaj kilometrih hoje senčna terasa, hladna pijača in okusno kosilo. Kdo bi šel od tod? Ne še, otroci morajo preizkusiti nova igrala, odrasli lahko odigramo igro malega golfa, morda tenisa! Saj je časa dovolj, do večera. Saj smo le korak od doma. In to je najlepše!

Diana Janežič

Poslovni obisk v Nemčiji

Pomembni dogovori

Med večjimi in pomembnejšimi poslovnimi partnerji našega podjetja je poleg angleške firme Joy nemško podjetje DBT (Deutsche Bergbau Technologie). Z obema firmama dobro sodelujemo in po besedah direktorja podjetja dr. Franca Žerdina je zaradi konkurence med njima dobro, da imamo dva velika partnerja, ki se ukvarjata z isto dejavnostjo, to je proizvodnjo odkopne opreme. Sredi julija sta bila dr. Franc Žerdin in dr. Milan Medved, pomočnik tehničnega direktorja za raziskave in razvoj, na obisku v firmi DBT, kjer sta se pogovarjala o več pomembnih temah.

Vrednost enega 100-metrskega odkopa z vso pripadajočo opremo je okoli 20 milijonov nemških mark. Za ilustracijo, kako velik nakup je to, tale primerjava: če bi v Premogovniku odkupili en odkop in pol, tisto leto ne bi mogli kupiti iz sredstev amortizacije ničesar drugega.

"Takšna investicija je zelo zahtevna in jo je zato treba skrbno načrtovati," je poudaril dr. Žerdin. "Nobeno podporje se ne proizvaja serijsko, posebej ne za premogovnike lignita in ne za naš premogovnik. Gre za delo po naročilu za odkopavanje po vertikalni koncentraciji, ki je naša posebnost in je ni drugje v svetu. Naša zahteva je tudi odkopavanje na visokoproduktivnih odkopih, kar daje visoke učinke, prav zato pa se splača delati temeljito, natančno, brez nervoze."

Vrhunska oprema za visoko produktivne odkope

Prva je bil dogovor o realizaciji skupne naloge pri razvoju novega podporja za naš premogovnik, s katerim naj bi odkopavali po sistemu horizontalne koncentracije, višina odkopavanja pa naj bi bila 4 metre.

"To je podporje, ki ga razvijamo že nekaj let," je povedal dr. Žerdin. "Z dr. Medvedom sva si ogledala zadnje projekte in simulacije na računalniku. Sedaj bomo celoten projekt pregledali še v našem podjetju v skupini za odkopno podporje in se odločili za korekcije.

Podporje izgleda zanimivo, preveriti moramo še njegove funkcije, nosilnost in če bomo projekte uskladili do oktobra letos, bi prihodnje leto naročili približno 50 kompletov tega podporja."

Druga pomembna tema, o kateri so tekli pogovori, je bilo skupno sodelovanje Premogovnika Velenje in DBT na srbskem, bosanskem, kitajskem in drugih trgih. Za uresničitev teh skupnih projektov v našem podjetju zahtevamo dokument z jasnimi določili naših obveznosti in pravic.

Ker je projekt zahteven in pri njem sodeluje tudi precej strokovnjakov iz našega podjetja, morajo biti naše obveznosti natančno določene, da bomo lahko delo

načrtovati in predvideti finančne in druge učinke.

"Tretja tema, ki je zelo pomembna tudi za Velenje," je poudaril dr. Žerdin, "pa so bili pogovori o možnostih vzpostavitve proizvodnje v Eso Opremi, ki je v stečajnem postopku. Pri tem smo se zadržali najdlje.

Ta problem nemški partner dobro pozna, mi pa želimo, da bi DBT del svojih programov pri proizvodnji rudarske opreme prenesel v Eso Opremo. Odprtih je več vprašanj, med drugim zelo velika konkurenca na tem področju predvsem v vzhodnoevropskih državah - Poljski, Češki Republiki, Romuniji, Bolgariji, kjer je strošek dela precej nižji kot pri nas. Kakovost dela pri njih pa ni več tako slaba, kot je nekoč bila.

Nemci niso bili enotnega mnenja glede razrešitve tega problema in smo se dogovorili, da nam bodo do avgusta poslali svoje predloge. V začetku septembra naj bi se spet srečali, in sicer na sejmu rudarske opreme v Katowicah na Poljskem in se skušali dokončno dogovoriti."

Tako glede Esa Opreme ostaja status quo, direktor dr. Žerdin pa upa, da bosta oba partnerja svoja stališča čim bolj približala in vsaj za del nekdanj zaposlenih v Eso Opremi našla možnosti za nadaljevanje sedanjih ali za nove programe. "Pri tem ne mislim, da bi se ta del Esa Opreme pripojil k Premogovniku, temveč bi lahko mi in nemški partner del Esa Opreme kupili na javni dražbi in ustanovili novo podjetje.

Alternativa temu predlogu je, da v primeru, če ne bo resnega kupca, dejavnost remonta prenesemo v Premogovnik.

Pri izvajanju te dejavnosti pa bi v večji meri uporabili našo delovno silo, od nekdanjih delavcev Esa Opreme bi jih zaposlili kvečjemu okoli 20," je sklenil dr. Žerdin in soglašal, da to seveda za vse ostale delavce ni najboljše rešitev.

Diana Janežič

Dopusti in delo

**Proizvodnja
v juliju
in avgustu**

V našem podjetju zaradi narave proizvodnje nimamo kolektivnega dopusta v poletnih mesecih, zato delo povsod bolj ali manj neprekinjeno teče. Seveda pa se to, da v juliju in avgustu na delovnih mestih manjka precej delavcev, pri delu pozna. Kako v najbolj tipično dopustniških mesecih, juliju in avgustu, teče proizvodnja v jami, smo povprašali tehničnega direktorja podjetja mag. Marjana Kolenca.

Rudar: "Številke o proizvodnji premoga v juliju kažejo, da mesečni načrt ni bil izpolnjen. Kako je potekalo delo v juliju v jami?"

Mag. Kolenc: "Julij je bil prvi mesec intenzivnih dopustov in proizvodnja je bila kljub veliki odsotnosti delavcev zaradi rednih letnih dopustov sorazmerno dobra. Glede na mesečni načrt smo dosegli majhno odstopanje 14.000 ton. Vendar pa je glede na osnovni načrt proizvodnja bistveno višja, namreč za okoli 40.000 ton. Splošna ocena je, da je julijska proizvodnja premoga v pričakovanih mejah.

Večji izpad proizvodnje beležimo le na odkopu kota -80 v jami Preloge, kjer se težave na odkopu in v odvozni progi nadaljujejo.

Tudi glede na letni načrt je proizvodnja zadovoljivo velika, saj imamo 130.000 ton premoga več, kot smo zapisali v proizvodni načrt za prvih sedem mesecev. Proizvodnja v juliju je bila dosežena normalno v okviru planiranih delovnih dni, to je 21, plačanih pa bo zaradi praznika 22."

Rudar: "Avgustovski načrt predvideva odkop 380.000 ton premoga. Kako naj bi potekala proizvodnja v avgustu?"

Mag. Kolenc: "V avgustu je načrtovana enaka povprečna dnevna proizvodnja, kot je bila v juliju, to je 19.000 ton. Načrt je tudi za avgust sorazmerno visoko postavljen, saj se težave na jugu še nadaljujejo, na drugih odkopih pa ne pričakujemo večjih težav in izpada proizvodnje. Glede na tako postavljen povprečni dnevni odkop bo treba kar resno prijeti za delo, da ga bomo dosegli.

Do sredine avgusta pričakujemo, da bo precej delavcev še na dopustih, po 20. avgustu pa že predvidevamo, da bo zasedenost delovnih mest spet dokaj normalna.

Odkopna fronta se v avgustu ne bo veliko spremenila. V obratovanju ostajajo štirje odkopi, začeli pa bomo z montažo odkopa v jami Škale in predvidevamo, da bo s proizvodnjo začel v septembru. Takrat bo tudi skupna proizvodnja premoga, seveda, večja."

Diana Janežič

POVZETEK PROIZVODNJE ZA JULIJ 1997

OBRAT	PROIZVODNJA			+VIŠEK	-PRIMANJKLJAJ	ODSTOTEK		DOSEŽEN POVPREČEK
	osnovni načrt	mesečni načrt	doseženo	na osn. načrt	na osn. načrt	na osn. načrt	na mes. načrt	
PRELOGE	183.000	210.000	196.400	13.400	-13.600	107,32	93,52	9.352
PESJE	137.000	168.000	172.020	35.020	4.020	125,56	102,39	8.191
ŠKALE	0	0	0	0	0			0
PRIPRAVE	23.100	21.000	16.480	-6.620	-4.520	71,34	78,48	785
RLV	343.100	399.000	384.900	41.800	-14.100	112,18	96,47	18.329

PROIZVODNJA JANUAR-JULIJ 1997

OBRAT	PROIZVODNJA			+VIŠEK	-PRIMANJKLJAJ	ODSTOTEK		DOSEŽEN POVPREČEK
	osnovni načrt	mesečni načrt	doseženo	na osn. načrt	na osn. načrt	na osn. načrt	na mes. načrt	
PRELOGE	927.000	996.000	901.160	-25.840	-94.840	97,21	90,48	6.468
PESJE	985.000	1.093.500	1.132.330	147.330	38.830	114,96	103,55	8.127
ŠKALE	124.200	108.300	161.670	37.470	53.370	130,17	149,28	1.160
PRIPRAVE	139.900	135.000	113.640	-26.260	-21.360	81,23	84,18	816
RLV	2.176.100	2.332.800	2.308.800	132.700	-24.000	106,10	98,97	16.570

**Pihalni orkester
Premogovnika Velenje**

Zlato doživetje

Ko se je Adriino letalo spustilo na kölnsko letališče, je bila prva dogodivščina že za nami. No, res je, ne prav za vsemi. Bili pa so med nami - 98 potniki - tudi takšni, ki so prvič leteli z letalom. In, seveda, so bili med nami tudi takšni, ki so prvič potovali na svetovno prvenstvo pihalnih orkestrrov na Nizozemsko. Zanje je bilo še težje, saj niso potovali kot poslušalci, gledalci, ampak kot nastopajoči.

"Verjel sem v to, da bomo dobili peto zlato medaljo," je v gneči svojih varovancev uspel povedati z medaljo v roki mag. Ivan Marin. "Tokratni nastop pa je bil naš najboljši odsedaj, saj toliko točk še nikoli nismo dobili. Dobili smo v prejšnjih letih 311, 306, 288,5 točke... Bravo fantje, zelo sem vesel!" Že so ga potegnili levo, desno, mu čestitali. Fantje so prekipevali od veselja, oglasila se je Slovenija, odkod lepote tvoje'. Vmes pa so se nekateri zapletli kar v resne pogovore. Da je bila po mnenju tudi nekaterih drugih skladateljev obvezna skladba Sinfonia Brevis zelo težka, ampak "mi smo jo odigrali zelo dobro", da je orkester pred njimi sicer igral dobro, ampak "ni bilo glase, življenja," v igranju velenjskega orkestra pa je bilo posebej lepo čutiti zvok, ubranost.

Koncentracija pred nastopom je na višku.

Nekateri so bili nervozni, ampak jih je bilo razumeti. Veliko prtljage, med katero je bil prav vsak kos zelo pomemben - inštrumenti, uniforme, note, dokumenti. Zato so najbolj lahkotno potovali godbeniki, ki igrajo flavto, pikolo, klarinet. A kljub obilni prtljagi, najtežji instrumenti so vso pot potovali s kombijem, smo srečno prispeli v Aachen, tik ob nizozemsko-nemški meji. Bivanje v njem je bila pravzaprav postranska, čeprav prijetna stvar teh štirih dni.

Naš namen je bil veliko bolj pomemben. V 20-kilometrov oddaljenem Kerkradeju nas je čakal že drugi dan nastop na 13. svetovnem prvenstvu pihalnih orkestrrov. Na jutranji vaji v kongresni dvorani hotela so godbeniki izpilili najtežje dele, poslušali navodila mag. Marina in se očitno že odločili, da bodo čez nekaj ur dali vse od sebe. Po vaji je bilo kar premalo časa, da bi tuhtali, bili nervozni, nestrpni.

Vsak se mora zanesti nase

Vožnja do Kerkradeja je bila kratka, čas do nastopa je hitro minil. Preoblačenje, kratka vaja, uglasčevanje inštrumentov in že so bili poklicani na oder.

Ko je magister Ivan Marin dvignil roke, smo gledalci v dvorani stisnili pesti. Nemo

smo obsedeli in prisluhnili trem skladbam, ki smo jih z vaj malo poznali že tudi mi. Vešča ušesa so vedela, ali poslušajo dobro izvajanje, nevešča so si le želela, da bi bilo vse dobro. Ko je minilo 40 minut, smo pesti spustili, a si oddahnili le delno. Počakati je bilo treba še kakšno uro, da bodo razglašeni rezultati.

Takrat je završalo v dvorani. Godbeniki so bili že preoblečeni, inštrumenti spet pospravljeni na varnem. Kaj bo sporočila komisija? Smo zaigrali tako, da smo si priigrali zlato medaljo? Peto? Napetost je naraščala, predsednica komisije pa je v komaj razumljivi holandsščini brala rezultate. Ravno toliko je ta jezik podoben nemškemu, da smo razločili številke in besedi: "Erste prijs!" 321 točk, prva nagrada - zlata medalja. Fantje v dvorani so skočili s stolov, zaploskali, zavriskali in ko sta mag. Marin z medaljo in dr. Žerdin s priznanjem prišla z odra, je sledilo objemanje, čestitanje, smeh, veselje.

Ustavila sem se pri **Janezu Polancu**, enemu izmed desetih godbenikov, ki so letos osvojili peto zlato medaljo. Janez je začel igrati pri trboveljski godbi, nadaljeval v Velenju, sedaj pa je že dolgo član orkestra RTV Slovenija. "Tokratna medalja je največji uspeh za velenjsko "muziko" in je ezultat trdega dela pod vodstvom sedan - jega dirigenta. Odlični so, čeprav je med njimi veliko novih, mladih članov. Največji uspeh je tolikšno število dobljenih točk, ki smo si jih res zaslužili, saj smo odlično igrali. Naš zvok je bil res odličen, zelo lepo smo se harmonično ujeli z dirigentom."

Med najsrečnejšimi je bil tudi **Nanc Verzelak**, ki je pri godbi tako dolgo kot Janez Polanec. "Srečen sem, presrečen, "je vidno ganjen dejal. "Posebej pa sem srečen, ker sta prvič zlata tudi moja dva sinova!"

Nastopajo samo najboljši

Podatek, da je na svetovnem prvenstvu nastopilo 240 orkestrrov iz 25 držav in skupaj 16.000 glasbenikov, ti postavi vprašanje: kako prideš na to prvenstvo? To je pojasnil **Peter Geršak**, član upravnega odbora velenjskega pihalnega orkestra,

dvakrat dosedaj pa je imel na skrbi finančni del potovanja na Nizozemsko. "Na prvenstvo se lahko prijavi vsak pihalni orkester, vendar mora ob prvi prijavi nanj dati soglasje nacionalna zveza pihalnih orkestrov. Potrditi mora predvsem, da so igralci amaterji in dovolj kakovostni. Komisija nato razvrsti orkester v njegovo skupino; obstajata koncertna in harmonična skupina, slednja je razdeljena v tri kakovostne divizije. Velenjčani in tudi vsi drugi slovenski pihalni orkestri smo v prvi diviziji harmoničnih orkestrov in torej v svetovnem vrhu. Poleg pihalnih orkestrov pa nastopajo v posebnih kategorijah še bobnarji, fanfare, dirigenti, komponisti ter pihalni orkestri v korakanju in s show programom.

Sicer pa to ni svetovno prvenstvo, kot so tista v športu. Tu ni absolutnih zmagovalcev, saj je ocenjevanje glasbene uspešnosti manj absolutno, preveč subjektivno. Zato se podobno kot pri ocenjevanju pevskih zborov dodeljujejo točke za posamezne dele nastopa. V Kerkradeju zbranih 288 točk zadostuje za zlato medaljo, največ možnih, 360 pa prinese posebno nagrado."

Festival glasbe in zabave

Trije tedni v juliju - letos od 3. do 27. julija - so v Kerkradeju pravi festival glasbe in zabave. Mesto šteje 52.000 prebivalcev in ti dobesedno živijo s prvenstvom. Množično se udeležujejo koncertov v tekmovalnem delu, koncertov na prostem, nastopov znanih umetnikov in skupin, družabnih prireditvev, obiskujejo sejme in počaščeni prenašajo množice glasbenikov, ki zasedejo trge, ulice, gostišča in trgovine v mestu. V naključnem klepetu sta starejša prebivalca Kerkradeja začudeno pogledala ob našem vprašanju, ali ni dolg ta festival, kar tri tedne traja? "Nikakor," sta dejala. "Saj je toliko zanimivega, toliko različnih ljudi, vsak dan se kaj dogaja in midva sva vsak dan tukaj!"

Takšen festival pa seveda ni poceni. Niti za prireditelje in še manj za udeležence. Ti namreč sami plačajo stroške potovanja in bivanja. Zato je dobro potovati s prispevkom sponzorjev in Velenjčanom je tokrat v veliki meri potovanje omogočila tudi angleška firma Joy, ki proizvaja rudarsko opremo.

Nastop na takšnem prvenstvu je pravzaprav pravi projekt, ki zahteva veliko denarja, dela in dobre organizacijske priprave. Godbeniki so morali pred meseci, ko so začeli vaje z novimi skladbami, podpisati pogodbo, da bodo redno in resno vadili in se udeležili prvenstva. Mnogi, predvsem starejši, niso podpisali, saj so dejali, da so priprave na svetovno prvenstvo prenaporne. Res so takšne bile,

so potrdili mlajši godbeniki, a izplačalo se je.

Valencia, rock and roll in Rozamunda

Izplačalo se je predvsem zaradi zlate medalje in tudi zaradi doživetja svetovnega prvenstva. Tekmovanja v posameznih skupinah glasbenikov so, seveda, najbolj zanimiva za tekmovalce, poznavalce glasbe ali preprosto ljubitelje glasbe na pihala. Zato pa je pravo doživetje bilo na sporedu zadnji dan prvenstva, to je bil nastop pihalnih orkestrov v korakanju in show programu. S to prireditvijo je vsako leto tudi sklenjeno svetovno prvenstvo. Na stadionu v Kerkradeju, ki sprejme 20.000 ljudi, v nedeljo skorajda ni bilo več prostega stojišča (za vstopnice za sedišča se je treba pobrigati zgodaj in priti na stadion vsaj dve uri pred začetkom). Ob 11. uri, ko je na stadion prikorakala prva godba, so jo gledalci v slogu atletskih tekmovalcev z zaporednim vstajanjem in dviganjem rok navdušeno pozdravljali.

Prav gledalci so bili predstava zase - vseh starosti, cele družine, skupine mladih, vsi pa opremljeni za celodnevno bivanje na stadionu: z dežniki in palerinami za vsak primer (taki primeri so bili nekajkrat med predstavo), z blazinami za mehkejšo sedenje, s sončniki za pripeko (tudi ta je na trenutke bila), s hrano in pijačo v hladilnih torbah... Med gledalci so krožili prodajalci pijač, hrane, sladoleda, spominkov, ljudje pa so uživali. K dobremu razpoloženju jih je spodbujal tudi uradni povezovalac nastopov, saj je nekajkrat nad stadionom zaplaval sproščen smeh, vzroka zanj pa, žal, pripadniki neholandskega jezika nismo kaj dosti razumeli.

Korakajoči glasbeniki so navdušili. Figure najboljših so bile tako domiselne in spretne, da bi jih bilo težko izvesti tudi brez glasbil, glasbeniki pa so ob tem zelo dobro

igrali, tudi znane melodije: Španci priljubljeno Valencio, Japonci marš Oklahoma, Nizozemci mix uspešnic Elvise Presleya in Rozamundo, Nemci tango in valček... Gledalci pa so ploskali po taktu, peli, vzklikali, plesali, mahali, fotografirali in snemali. Ognjemet čustev, ki ga pri nas izveni redkokaj tera prireditvev.

Toda tudi čustva v naših prsih so bila lepa. Utrujeni, a z nasmehi na obrazih, smo se vračali v domovino. In ko smo se v nedeljo zvečer že skorajda čisto navažili na to, da smo dobili peto zlato medaljo, nas je čakalo zadnje doživetje. Pred Glasbeno šolo v Velenju so ga godbenikom pripravili Velenjčani, ljubitelji Pihalnega orkestra in Godba Zarja iz Šoštanja. Stiski rok, čestitke in objemi so potrdili, da v našem mestu radi prisluhnemo tovrstni glasbi ter da znamo ceniti trud godbenikov, ki ga vlagajo v vaje in nastope, zato da bi nam vedno znova lepo zaigrali.

Diana Janežič

Uživanje za 20.000 ljudi.

Mednarodni zlet tabornikov

Dviga plamen se iz ognja...

Z igranjem državne in taborniške himne se je v soboto, 2. avgusta, ob Velenjskem jezeru začel 11. mednarodni zlet tabornikov med 15. in 19. letom starosti, ki sta ga skupaj organizirala Zveza tabornikov Slovenije in Šaleška zveza tabornikov. Zlet, ki je potekal pod geslom Energija in sta ga označevala dva sončka, je odprl predsednik države Milan Kučan.

Taborništvo je način življenja.

V prijetnem sončnem vremenu se je na travniku ob Turističnem jezeru zbralo več kot 800 tabornikov, vodnikov, gostov in drugih obiskovalcev. Taborniki iz Italije, Avstrije, Nemčije, Hrvaške, Makedonije, Luksemburga in Slovenije so prišli na prizorišče odprtja veselo razpoloženi in so s petjem ustvarili pravo taborniško vzdušje.

Po uvodnem pozdravu v vseh jezikih udeležencev je zbranim spregovoril Milko Okorn, načelnik Zveze tabornikov Slovenije. Dejal je, da se v Velenju začenja festival aktivnosti in novih spoznanj, ki smo ga v Sloveniji že zelo pogrešali. "Pred osmimi leti smo se taborniki zadnjikrat zbrali v Medvodah," je dejal, "in, žal, lahko ugotovili, da je slovenska taborniška organizacija v krizi. Zato smo v naslednjih letih vložili veliko truda in dela, da je v nekaj letih taborniška organizacija dozorela in se spremenila v sodobno organizirano skavtsko organizacijo. Pred tremi leti smo praznovali 70. obletnico skavtstva v Sloveniji, danes pa se lahko pohvalimo s ponovnim vzponom taborništva, saj Zveza združuje okoli 10.000 mladih in je najmnogičnejša organizacija mladih v Sloveniji."

V skavtsko gibanje je na svetu povezanih 25 milijonov članov, ki jim skavtstvo, taborništvo, pohodništvo pomeni način življenja. Tako je že 90 let, ko je bila na

prvem skavtskem taboru v ZDA preizkušena ideja stavitstva.

40 let pa je minilo, odkar je prenehal biti tabornik predsednik Republike Slovenije Milan Kučan. "Vaše povabilo na odprtje 11. zleta me je spomnilo na moja skavtska leta. Pretaboril sem najlepša taborniška mesta v Sloveniji in še danes se rad spominjam vseh vodnikov in tabornikov, s katerimi sem se spoznal," je začel svoj nagovor pohodnicam in pohodnikom predsednik. "Izbrali ste Velenje, ki je dober primer, kam lahko človeka pripelje strast do nebrzdanega izkoriščanja narave, in primer, kako lahko to popravi. Vesel sem, da se je toliko mladih ljudi pripravljenih učiti v soglasju z naravo. Zato naj vam bo vodilo misel poglavarja indijanskih plemen Cayusov, ki je dejal: 'Veliki duh je dal zemljo ljudem zato, da jo varujejo in da drug drugemu ne prizadevajo zla.' Na svetu je več tega, kar nas druži kot tistega, kar nas ločuje. Zato se veselite, družite, spoznavajte med seboj ter spoštujte in varujte naravo," je dejal Milan Kučan in simbolično odkril dva sončka, simbola energije.

V znamenju energije je bilo desetdnevno bivanje mladih v Velenju. V okviru slovenske razvojne vasi so si ogledali proizvodnjo v Termoelektrarni Šoštanj, v Premogovniku Velenje, centralno čistilno napravo za komunalne vode v Šoštanju, zaprti krogotok transportne vode, nasip med Šoštanskim in Velenjskim jezerom ter se seznanili z ločenim zbiranjem odpadkov v Šaleški dolini in alternativnimi viri energije. Seveda pa so v svoje druženje vključili še veliko zanimivih delavnic - kar 57 jih je delovalo, med drugimi glasbena, likovna, kuharska, grafična, fotografška, radioamaterska, lončarska, lutkarska, ekološka, pionirska... - ter čisto taborniške zadeve - preživetje v naravi, sprehodi, pohodi, celodnevni izlet. V okviru aktivnosti so se pomerili tudi v različnih tehničnih in športnih spretnostih, za osebnostni razvoj udeležencev pa so pripravili tudi projekt duhovnosti. In nenazadnje, ob večerih niso manjkali taborni ognji in pesmi ob zvokih kitar...

Diana Janežič

Vsak hrib ima svojo zgodbo

Planinska sekcija podjetja

Slovenci smo ponosni na naravni izgled svoje domovine in še posebej nam je pri srcu, da se lahko pohvalimo z razgibano pokrajino, ki vsakemu omogoča uživanje narave po njegovih željah. Na nižje in višje vzpetine radi gremo sami, z družino, prijatelji ali s posebej za izlet zbrano družbo. Takšnih pohodnikov, planincev je tudi v našem podjetju veliko in tisti najbolj vztrajni so se pred enajstimi leti združili v planinski sekciji podjetja.

Pobudo za oblikovanje pohodniške skupine je dal Miroslav Žolnir, planinska sekcija s tem imenom in pod predsedniškim vodstvom Toneta Repnika pa je začela delovati leta 1989. Sekcija je dobila tudi bolj organizirano obliko, saj so člani plačevali članarino, izleti so bili skrbno načrtovani, organizirani. V enajstih letih je bilo organiziranih 95 izletov, ki se jih je udeležilo okoli 2500 pohodnikov.

Vendar vodilnim članom sekcije nikoli ni šlo za hvalisanje z velikimi številkami. Združuje jih ljubezen do gora, pohodništva, narave, druženja. Zato se pri organizaciji izletov na eni strani trudijo prisluhniti članom in vsakoletni program izletov sestavijo tudi glede na želje, ki jih udeleženci izletov zapišejo ob koncu sezone na anketni list. Na drugi strani pa poskrbijo za pestrost, raznolikost pohodov glede na zahtevnost poti in sposobnosti članov. Ves čas pa se trudijo svoje člane tudi izobraževati. Letos junija so pri tem dosegli lep uspeh: sedem njihovih članov je opravilo izpite za **planinske vodnike po nizkogorju**, to je do gozdne meje. To so postali: **Marjana Borovnik, Primož Strniša, Husein Djuherič, Tone Žižmond, Zinka Ribič, Milan Okorn in Franc Maršjak.**

Za pridobitev tega naziva so kandidati morali obiskovati predavanja, ki jih je organiziral Savinjski MDO v Žalcu, in se na njih seznaniti z vodenjem po kamnitem in zasneženem terenu, psihologijo vodenja, načini hoje, nudenjem prve pomoči, tehniki reševanja, vremenoslovjem, rastlinstvom, prehrano, tehniko zabijanja klinov, izdelavo vrvnih ograj, izdelavo vseh vrst vozlov... Iz teh tem so opravljali tudi izpit, izdelati so morali seminarsko nalogo, kjer so podrobno opisali vodenje izleta po poti, ki so jo sami izbrali, na koncu pa so opravljali še praktični izpit. Ta del je potekal 21. junija na poti na Storžič, kjer so v izžrebani skupini pod vodstvom mentorja vodili vsak del poti.

Po besedah predsednika planinske sekcije podjetja **Primoža Strniše** je teh sedem planinskih vodnikov velika pridobitev za sekcijo. "Na naših izletih bomo sedaj še

bolj varni, čeprav smo vseh teh enajst let hodili po domačih in tujih hribih in gorah varno. Dosedaj se nam je zgodila le ena huda nesreča, ko smo pod Mont Blancom izgubili našega sodelavca Ivana Bogataja," je dejal Strniša.

Eden od novih vodnikov, **Husein Djuherič**, pa je dodal: "V hribe hodim že dolgo in pri tem doživljam različne situacije, v katerih ugotavljam, da ljudje sebe in druge spravljajo v nevarnost. Tudi sam sem pogosto imel občutek, da vse premalo vem o varni hoji v gorah, ta moj občutek pa se mi je potrdil, ko sem začel obiskovati predavanja. Sam sem si tudi zelo prizadeval, da bi nam sekcija in Planinsko društvo Velenje omogočila opravljanje tega izpita. Zdaj šele vem, kako malo in včasih narobe sem vedel in znal o tem, kako in kdaj se odpraviti v hribe, kako se na to pripraviti, katere tehnične pripomočke uporabljati, kdaj in kako!

Kot planinski vodnik bom sedaj lažje vodil ljudi, potrudil pa se tudi bom, da bom čimveč tega znanja prenesel na udeležence izletov, saj bomo tako skupaj bolje, varneje in prijetneje spoznavali in uživali lepote gorskega sveta. Prav gotovo pa bo to, da sem planinski vodnik z izpitom, vplivalo več zaupanja in spoštovanja tudi udeležencem izleta."

Zakaj se jim ne bi na kakšnem izletu pridružili tudi vi?

Diana Janežič

Novi planinski vodniki - naši sodelavci

Glasilo Rudar izdaja Rudnik lignita Velenje - Ureja uredniški odbor: Diana Janežič (odgovorna urednica), Ivo Avberšek-Hans (tehnično urejanje), Božena Steiner, Aca Poles, Peter Pušnik, Jože Kožar, Boris Potrč, Dragica Marinšek.

Naslov uredništva: RLV, Partizanska 78, 3320 Velenje, telefon 853-312, interno 18-15, fax. 854-986 - naklada 4000 izvodov - tiska Tiskarna Bizjak Velenje

Po mnenju Ministrstva za informiranje z dne 14.2.1992, št. 23/67-92 se glasilo Rudar šteje za izdelek iz tar. št. 3, tč. 13 Tarife prometnega davka.

Svetovno prvenstvo
Naviga '97

Zaljubljeni v vodo in čolne

"Tekmovanja modelarjev niso popularen šport v javnosti, tudi novinarji nam namenijo malo pozornosti; mnogi pač mislijo, da je to dejavnost entuziastov, morda celo 'norcev', ki so pripravljeni veliko denarja, časa in energije vložiti v en sam motorni čolniček," mi je rahlo jezen razlagal Peter Burkeljc, vodja slovenskega tekmovalnega moštva na Navigi '97. V ozadju so na gladini Turističnega jezera brzeli čolni in tiho brneli, v šotoru, kjer sva sedela, pa je imel vsak svoje delo. Pripravljanje čolnov za tekmovanje, čiščenje in pregled po tekmi. Res zmorejo toliko ljubezni samo pravi entuziasti.

Entuziast je tisti, ki je strastno navdušen za kaj, tudi sanjač. To že, da so strastno navdušeni, a sanjači?

"Uživam, ko se začne tekma. Uživam v vzdušju na tekmovalnem, v pripravi čolna, ki se začne že veliko pred tekmovalnim," je goreče dejal **Miha Holc**, ki je pri svojih 18. letih najboljši slovenski tekmovalec, saj pobira medalje na svetovnih in evropskih prvenstvih. Na letošnjem, velenjskem, so mu okoli vratu obesili tri zlate in dve srebrni.

On ni sanjač, saj dobro ve, kaj hoče in za to, kar hoče, se je treba resno pripraviti. "Z očetom, ki je mehanik, sva pravi tim. Za dober rezultat je treba veliko trenirati, poznati svoj čoln, prevedeti njegovo obnašanje na vodi, imeti dobro elektroniko, akumulatorje in druge vitalne dele, svoj del pa dodajo tudi živci, ki odigrajo pomembno vlogo na startu." Miha je živčen pred startom, med tekmo pa samo uživa.

Užitek je tekmovalje tudi za najboljšega člana odlične nemške ekipe, ki je na letošnji Navigi prejela devetnajst medalj, od tega osem zlatih. **Philipp Rossknecht**, študent iz Münchna, je osvojil po eno zlato, srebrno in bronasto medaljo. Z modelarstvom se ukvarja 6 let, član nemške ekipe pa je pol manj. V teh treh letih je bil svetovni in evropski prvak v razredu hidro 3 in je to potrdil tudi letos.

"Modelarstvo je moj hobi, ki mi vzame veliko časa, vendar ga nikoli ne mislim opustiti. Zelo rad tekmujem, pripravljam čolne. Pomaga mi oče, ki je tudi modelar, pa tudi finančni del je njegov."

Ja, denar. Ta šport namreč sploh ni poceni in čolni so prave dragocenosti. "Modelarstvo je najprej tehnična in šele nato športna dejavnost," je pojasnil **Peter Burkeljc**. "Poznati je treba različne materiale - les, kovino, plastiko -, vlivanje modelov, treba je veliko znati o elektriki, o elektromotorjih, o eksplozijskih motorjih. Mene predvsem vleče to, da po lastnem načrtu ustvarjam čolne, zato sem ostal pri elek-

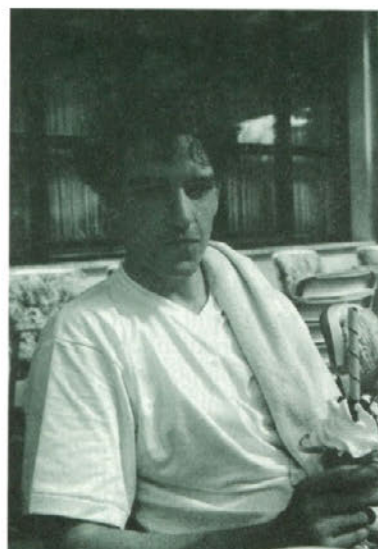
Nasvidenje na Navigi 2000!

Franz Hofbauer

Philipp Rossknecht

tročolnih, ki so manjši, cenovno dostopnejši, in jih lahko ustvarjaš po svoji zamisli. Pol metra velik čoln vsebuje vrhunsko tehnologijo, veliko znanja in truda in njegova vrednost je nekaj tisoč nemških mark."

Tolikšnemu znanju in tehnologiji bi res lahko namenili več pozornosti in spoštovanja. Vendar modelarji skoraj nikjer na svetu nimajo niti dobrih pogojev za treninge. "Pogoji za trening so zelo slabi," je razočaran **Miha Holc**. "Ljubljanci treniramo na Koseškem Bajerju, in sicer le ob ponedeljkih popoldne, pa še takrat nas ribiči preganjajo. Z njimi se ne moremo dogovoriti. Imamo še eno rezervno lokacijo na premajhnem bajerju pri Dobu pri Domžalah, prav tako neustrezni pa so treningi pri Moravčah."

Ista je zgodba **Philippe Rossknechta**: "V Nemčiji imamo težave s treningi, saj nas z jezer preganjajo ekologi zaradi hrupa pa ribiči, kopalci. Zato treniramo le zgodaj zjutraj ali zvečer in ob dežju. To pa je veliko premalo."

V Velenju so za treninge in tekmovanja odlični pogoji, saj je dovolj jezer, ki tudi niso vsa obljudena s plavalci, ribiči. Vendar... "Ne vem, zakaj so modelarji v Velenju nekoliko zaspali in še tisti, ki so, se odločajo le za čolne z eksplozijskimi motorji. V Velenju imate idealne pogoje za delo in ste bili včasih odlični. Morda se bo po teh treh prvenstvih v Velenju le kaj spremenilo na bolje. Mnogim mladim bi dali odlično priložnost za izobraževanje in koristno preživljanje prostega časa," je povedal **Peter Burkeljc**. On razmere v modelarskem športu vsekakor pozna, saj ima bogate izkušnje.

Z modelarstvom se ukvarja od leta 1956; začel je z letali, nato pa presedlal na čolne.

V začetku 60. let je bila ta dejavnost, ki jo je vseskozi podpirala Ljudska tehnika, zelo razvita in priljubljena pri mladih. Organiziranih je bilo veliko tekmovanj - okrajnih, republiških, državnih. Že na okrajnih se je pomerilo tudi po 150 tekmovalcev. Peter pa je dolgo že tudi v Navigi.

"Leta 1968 sem bil na tekmovanju blizu Innsbrucka v Avstriji, kjer sem se sestal z generalnim sekretarjem takratne evropske organizacije Naviga. Zaprošil sem, da bi Jugoslavija postala članica. To se je zgodilo in jaz sem postal predstavnik Jugoslavije v Navigi. Leta 1969 smo prvič nastopili Jugoslovani in potem vsa leta dosegali boljše ali slabše uvrstitve. Sedaj so slovenski juniorji zelo kakovostni, v vrhu in pričakujemo nekaj medalj. Vodstvo Navige je zelo zadovoljno z organizacijo vseh treh dosedanjih tekmovanj v Sloveniji in Velenju."

Tudi mnenje **Jiang Yu Longa**, generalnega sekretarja kitajske federacije modelarjev je bilo podobno: "Organizacijski komite je lani in letos delo dobro opravil in odlično organiziral tekmovanje, odlično je poskrbljeno tudi za bivanje in dobro počutje tekmovalcev ter tekmovalne pogoje. V našem moštvu je 15 članov in z njihovo pripravljenostjo smo zadovoljni." Lahko so bili, saj so kitajski tekmovalci osvojili šest zlatih in sedem srebrnih odličij.

Okititi se z zlato ali kakršnokoli drugo medaljo je, seveda, veliko zadovoljstvo. A tekmovalci so bili zadovoljni že med tekmovanjem. **Miha Holc** je dejal, da v tekmah uživa, **Philip Rossknecht** prav tako, saj se v Sloveniji odlično počuti, za vse je poskrbljeno in se res lahko posveti le tekmovanju. Komplement Sloveniji pa je dodal še vodja nemškega tima **Manfred**

Schredl: "Slovenija je povsem na evropskem nivoju, saj udeleženci iz zahodnoevropskih držav ne opazimo nobenih razlik v standardu pri vas in nas. Urejena je infrastruktura, komunikacijske zveze, zadovoljni smo z bivanjem, prehrano, primerne so cene, skratka počutimo se zelo dobro."

S tem je potrdil tudi besede predsednika prezidija Navige **Franza Hofbauerja**, ki jih je izrekel na odprtju letošnjega tekmovanja: "V Sloveniji in v Velenju ste že tretje leto organizatorji tekmovanja modelov čolnov, saj tekmovanje tako odlično pripravite, da smo sedaj modelarji kar malo razvajeni, organizatorji v drugih državah pa si vas jemljejo za zgled. V Navigi je še nekaj tekmovalnih razredov in če se bomo dogovorili, se lahko v prihodnjih letih še vidimo!"

Pa se bomo?

"Bomo, vendar ne že drugo leto," je povedal predsednik organizacijskega odbora Navige **dr. Milan Medved**. "Organizatorji si bomo vzeli malo premora, saj so bila minula tri leta zelo naporna. Dogovarjali pa smo se, da bi ob koncu tisočletja, leta 2000, ko združenje Naviga praznuje svojo 40-letnico, organizirali veliko tekmovanje modelarjev oziroma svetovno prvenstvo radijsko vodenih modelov čolnov več razredov. Na njem bi sodelovalo več kot 1000 tekmovalcev."

Nasvidenje torej na Navigi 2000!

Miha Holc z očetom

Peter Burkeljc

Manfred Schredl

**Srečanje sošolcev
generacije 1969-72**

Kam le čas beži?

"Letos mineva 25 let, odkar smo skupaj zaključili šolanje v Rudarski tehnični šoli v Velenju. Ker so bila leta, ki smo jih preživeli kot sošolci in prijatelji, zelo lepa in vsaj večina od nas nanje še ni pozabila, smo se odločili, da se ob tako pomembnem jubileju srečamo. Srečamo zato, da obudimo spomine na ta leta in poklepetamo, kaj se je dogajalo z vsakim od nas v teh 25. letih, posebej še zato, ker se od konca šolanja do sedaj nismo še nikoli skupaj srečali."

Sošolci, ki so v letu 1971/72 končali tretji letnik tehnične rudarske šole

Vinko Čajič, Velenje

Dragutin Hudinčec, Kutina

Ilija Kovačević

Franc Krajnc, Zagorje

Janez Ladinek, Velenje

Vinko Lapajne, Spodnja Idrija

Miloš Mikuž, Velenje

Drago Plevel, Koper

Štefan Puklavac, Ruše

Vinko Ribič, Velenje

Miroslav Simonič, Cerklje

Nikola Tadič, Banja Luka

Gabrijel Triglav, Velenje

Ismet Turanović, Zagorje

Simo Vranješ, Velenje

Zoran Babič, Idrija

Viktor Cencelj, Velenje

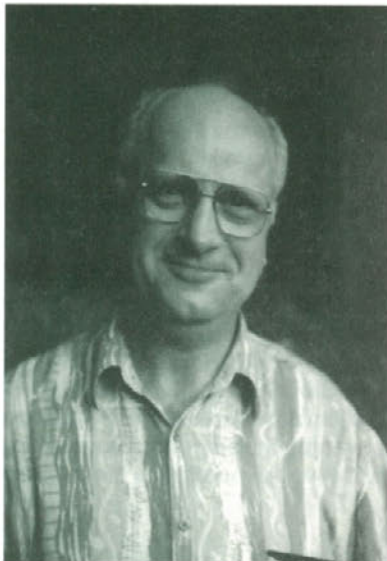
Rajko Gostiša, Črni Vrh nad Idrijo

Franc Martinšek, Velenje

Za pomoč pri organizaciji srečanja se zahvaljujejo vsem, ki so po svojih močeh pomagali, posebej pa še: mag. Marjanu Kolencu, dr. Milanu Medvedu, Jožetu Kožarju in Francu Druksu.

Takšno vabilo so na svoje sošolce naslovili Miki, Janč, Vinč in Martini. Pod Mikijem se skriva Miloš Mikuž, pod Jančem Janez Ladinek, pod Vančem Vinko Čajič in pod Martinijem Franc Martinšek. Njihovo povabilo je zbralo v petek, 20. junija, trinajst nekdanjih sošolcev.

Zbrali so se ob uri kosila v Restavraciji Jezero, popoldne pa so preživeli v Lukovi

vili. Tam je družbo razgrela harmonika, spomini pa so privreli na dan, ko je harmonikar zapel: "Kam le čas beži, kam se mu mudi? Leto za letom gre, hitro pač mine vse..!"

Nekaj spominov so bili nekdanji sošolci in tudi naši sodelavci pripravljeni povedati naglas!

Viktor Cencelj (zgoraj), rudarski inženir, je od prvega dne zaposlen v Klasirnici in je sedaj poslovodja izvoza in klasiranja v izvozu Pesje. Doma je s Hrvaške in je leta 1966 prebral v časopisu oglas za šolanje v RŠC v Velenju. Odločil se je za poklicno rudarsko šolo, nato pa so najboljši učenci iz te šole lahko nadaljevali šolanje na tehnični šoli. Viktor se spominja: "Šolski center je imel takrat močno zaledje

premogovnika, zato smo učenci lahko hodili ob sobotah in nedeljah na delo v jamo in kaj zaslužili, v šoli pa smo imeli veliko drugih dejavnosti: matematiko, astronomijo, fotokrožek, glasbeno šolo.

Ko smo končali tehnično šolo, je bilo povpraševanje po nas zelo veliko. Premogovnik je potreboval zelo veliko srednjega kadra, razvoj je bil skokovit. Takrat je bil narejen izvoz v Pesju, da so bile razbremenjene Stare Preloge, širili so odkopno metodo, v jami je bilo 26 odkopov, proizvodnja je bila 4 milijone ton, nato celo 5 milijonov ton, zaposlenih je bilo 5000 delavcev. V enem letu se je zaposlilo 1000 ljudi in jih je toliko tudi odšlo. Veliko je bilo nesreč v jami, tudi smrtnih. Uvajali smo novo tehnologijo - Hemscheidt, Salzgitter, Dowty... Jaz sem delal v Klasirnici in ves

čas smo se ukvarjali z vprašanjem, kako spraviti tolikšne količine premoga na površino in ga na površini sortirati, sejati, odpremiti."

Čas pa je bil naklonjen tudi izobraževanju ob delu in leta 1976 je bila ustanovljena štiritletna višja rudarska tehnična šola v Velenju, zato se je Viktor odločil za študij na I. stopnji. Vendar pa je bilo v podjetju veliko

politike in samoupravljanja, ki sta degradirala stroko. "Danes je glede tega drugače, vsak lahko in mora opravljati svoje strokovno delo in to mi je všeč. Stalno se lahko izpopolnjuješ v okviru društva inženirjev in tehnikov, z revijami, knjigami, ekskurzijami... V Klasirnici smo veliko stvari predelali, praktično skoraj vse elektro in strojne naprave in stroje; morda je od nekdanjih časov ostal le beton... Zadovoljen sem tudi, da je naše podjetje uspešno, da se razvija in da imamo delo!" je poudaril Viktor in navdušen priznal, da je vesel, da so se sošolci srečali, čeprav se je ob tem spraševal, zakaj šele po 25. letih!

Drugačna pa je zgodba **Franca Krajnca** (prejšnja stran spodaj), doma iz Haloz. "Želel sem se šolati v Velenju, vendar sem bil prešibkega zdravja, podhranjen in sem se šele leto kasneje vpisal v rudarsko šolo v Zagorju. Po njej sem nekaj časa delal kot kopač v jami v Trbovljah, potem pa sem se vpisal v tehnično šolo v Velenju. Po šolanju sem se zaposlil pri trboveljski Rudarski gradbeni dejavnosti na gradbišču Resavica v Srbiji. Tam sem delal dve leti in pol. Nato sem delal pri tunelih na Sloveniki in nato v Trbovljah na ZPT. Šest let sem bil na RŠC v Trbovljah, od leta 1987 pa sem tehnični vodja jame Zagorje.

Rudnik Zagorje je v zapiranju in do leta 2001 naj bi ga zaprli, če bo vse potekalo po

podjetja, druga podjetja, nekaj je samozaposlitev, nekaj odpravnin, nekaj upokojitev.

Pred pričetkom zapiranja je bilo v rudniku Zagorje okoli 600 delavcev, sedaj nas je še okoli 300. Za kraj je to velik šok, ljudje so ekonomsko odvisni od premogovnika, poleg tega pa so nanj emocionalno vezani, nenazadnje beleži dvestoletno tradicijo," je pripovedoval Franc. V teh 25. letih je bil večkrat v Velenju: dvakrat na skupnih reševalnih vajah kot reševalec, prek izobraževanja reševalcev, sodeluje tudi s CJRSS glede reševalne opreme in servisiranja aparatov. Pri teh obiskih v Velenju se je srečal le z nekaterimi sošolci. Zato je bilo zanj takšno srečanje lepo doživetje.

Še nekdo je po 25. letih prvič prišel v Velenje in doživel šok, pozitiven. "Veliko več je pozidanega, zelenje je narastlo, a spoznal sem večino stavb, ki so bile tudi takrat - kulturni dom, nebotičnik, enaka je

raziskavam in globinskemu vrtanju. Takrat je začelo iti z idrijskim rudnikom navzdol, živo srebro so zaradi ekoloških zahtev začeli izločati iz uporabe. Vpisal sem se na višjo tehnično varnostno šolo. Ko sem končal prvi letnik, sem izgubil službo v rudniku in pristal v lesni industriji, sedaj pa sem v elektro industriji. Sem vodja službe za varstvo pri delu, požarne varnosti in ekologije v Rotomati.

Srečanje sošolcev naj bi se pravzaprav začelo z ogledom jam velenjskega premogovnika, vendar se jih je za to odločilo premalo. Domačini jo, seveda, dobro poznajo, Rajko Gostiša pa se je držal svoje obljube iz poklicne šole, da ga jama ne bo več videla!

"V poklicni šoli smo fantje, ki smo imeli že kvalifikacijo in izpolnjene še druge pogoje za delo na odkopih, lahko šli delat v jamo ob sobotah in nedeljah. Enkrat sem tako delal na čelnem odkopu z zamikanimi čeli. Odkopavalo se je z zaruševanjem in takrat sem bil na koncu čela, kjer se je začelo ženo. Premog se je prehitro vsul s čela, odskočil sem na drugo čelo, a me je zagrabilo za nogo. Nič hujšega se mi ni zgodilo, le velik strah me je prijel," je pojasnil.

Kratke spomine na velenjski premogovnik pa ima **Štefan Puklavac** (levo) iz Ruš pri Mariboru. Zanimivo predstavljen rudarski poklic ga je leta 1965 pripeljal iz rodne Prekije v Velenje. Po končani šoli je v njem ostal leto in pol, nato pa je sledil družini. "Že med šolanjem sem se poročil in ker sem želel biti z družino, žena pa je doma z Vranskega, sem se zaposlil v kamnolomu v Ljubljani. Dve leti sem delal v njem, nato pa sem se prijavil na razpis za delovno mesto vodje obrata za rudarsko dejavnost v Rušah in sem nato tudi tja odšel. Zdaj sem že 21 let v Rušah.

Vmes sem bil večkrat v Velenju, saj imam tu prijatelje iz mladosti. Velenje mi je bilo vedno všeč, v njem sem preživel svoja najlepša leta in imam na ta čas lepe spomine."

Tako je Štefan tudi v imenu vseh sošolcev povedal, kaj jih druži vseh teh 25 let - lepi spomini na mladost, na šolanje, prve ljubezni, vragolije, srečanje z jamo, nabiranje prvih izkušenj pri delu... Kar težko je bilo skupaj preživeti leta obuditi v enem dnevu in preleteti minuli 25 let. Zato se nameravajo srečati spet prihodnje leto.

Diana Janežič

programu. Zapiranje čuti cela dolina in regija, s tem živi celo Zasavje. Na srečo zapiramo le premogovnik v Zagorju, saj še delata premogovnika v Hrastniku in Trbovljah. To je za nas dobra stran, saj bomo poskušali v tej fazi zapiranja nekaj kvalificiranih in mlajših rudarjev zaposliti v ti dve jami. Socialni program predvideva zaposlitve ljudi v hčerinska

še Tomšičeva ulica, okolica Trznice, kinodvorana. S kolegom sva prišla v Velenje nekoliko pred dogovorjenim časom, vzela sva si čas in si ogledala mesto, ga poslikala," je žarel **Rajko Gostiša** (levo), ki je doma v Ajdovščini. Kako je prišel v Velenje pred 25. leti?

"Bil sem rojen na kmetiji na Črnem Vrh nad Idrijo, drugi med sedmimi otroki. Denarja ni bilo pri hiši. Hotel sem iti v gimnazijo, pa ni bilo mogoče, le rudarska šola mi je nudila štipendijo. Po končani poklicni šoli v Idriji smo trije najboljši lahko nadaljevali šolanje v triletni tehnični šoli v Velenju. Bili smo prva generacija, ki je opravila takšno šolanje.

Dve leti sem potem delal v idrijskem rudniku, dodeljen sem bil v geološko službo k

**Naš upokojeni sodelavec
Adi Pirtošek**

Življenje med spomini

Adija in Marico Pirtošek poznam od otroških let. Bili smo sosedje v bloku. Spominjam se ju kot dveh prijaznih ljudi. Posebej Adija, ki se je vedno šalil, bil nasmejan in se je pogosto ustavljal pri nas otrocih, ko smo se igrali. Šele mnogo let kasneje sem spoznala, zakaj je bil tak - z Marico nista imela svojih otrok, a jih imata oba zelo rada.

Adi Pirtošek

Potem se jima je leta 1976 rodil sin Uroš. Takrat sem se že tudi jaz zavedala, kakšno srečo jima je po 15 letih zakona prinesel vanj. Kmalu zatem so se odselili iz našega bloka v novozgrajeno sosesko na Kardeljevi ploščadi. Izgubila sem tesnejši stik z njimi.

In sredi nekega dne, 2. novembra 1994, sem izvedela novico: v prometni nesreči se je smrtno ponesrečil Uroš Pirtošek. Zelo me je pretresla in samo to sem pomislila: "Ne, ni pravice na tem svetu!"

Za Adija in Marico je bil Uroš vse, zanj je bilo vredno živeti, delati, ustvarjati. In Uroš je imel lepo otroštvo, v katerem ga je obdajala sama ljubezen. Pred sabo je imel maturo na rudarski tehnični šoli, pa skok čez kožo, delo v premogovniku, morda v jamomerstvu, kjer bi nasledil očeta... Ampak tistega novembra je ugasnilo sonce in zastalo življenje Adija in Marice. A pred tem je bilo veliko življenja, veliko sonca, veliko lepega.

Adi je doma v Migojnicah, kjer je leta 1941 ugledal luč sveta za bratom Nikolajem in pred sestrama Hildo in Majdo ter najmlajšim bratom Vencijem. Oče je 45 let rudaril; najprej v velenjskem premogovniku, potem pa v Zabukovici. Tam je družina stanovala v stari hiši, za bivanje v njej pa je dolga leta služila lastniku hiše in večje kmetije. "Bili smo kočlarji," je dejal Adi. "Lastnik denarja za odkup hiše ni hotel vzeti, zato smo bili ves čas nekaj dolžni. Ko je bilo treba pasti krave, delati na njivi, pri hiši, nasekati drva, smo morali priti delati."

Adi je bil živahen fant, rad je imel ljudi, prijatelje, rad je imel dekleta. Imel pa je - in še ima - nek poseben dar, dar za risanje. "Mami sem porisal vse papirnate vrečke," je s smehom razložil ta svoj dar. Denarja pri hiši ni bilo veliko in otroci so se morali odločiti za poklic, ki jih bo čimprej pripeljal do denarja. Zato oče Adijeve odločitve za keramično obrtno šolo v Libojah ni najbolj pozdravil, saj je menil, da se s slikanjem ne da zaslužiti. V Libojah se res ni dalo. Zato pa je lahko s pridom, zadovoljstvom in za boljše plačilo vnovčil svoj dar v velenjskem premogovniku.

"Ko mi je bilo ponujeno delo v premogovniku, sem mislil, da bom delal v jami. Ven-

dar so me dodelili v jamomerstvo in meni se še sanjalo ni, kaj je to in kaj tam delajo. Pa sem hitro spoznal in naredil kasneje v Ljubljani tudi tečaj za tehničnega risarja. Sprva sem barval jamske karte, delal plakate za različne prireditve, udarniške delovne akcije, pač vse, kar se je lahko naredilo s čopičem, ki sem ga obvladal. Ščasoma sem začel hoditi tudi v jamo, spoznaval vedno več jamomerskega dela in postajalo mi je vedno bolj všeč. Bolj je bilo delo natančno, rajši sem ga imel," je vrel iz Adija.

Leta 1964 je odslužil vojaški rok in začel v jamomerstvu risati karte. Risal jih je vse do upokojitve, lani je bilo to, in v teh letih jih je narisal ogromno. Poleg tega je delal tudi za reševalno postajo, za katero je risal skice nesreč v jami. Z leti se je v jamomerstvu mnogo spremenilo. Jamomercem so vedno bolj v pomoč različne aparature, ki njihovo delo olajšajo in dajo natančnejše podatke. Pred petimi leti so prve karte narisali računalniki in Adi ni znanju in sposobnostim računalnika prav nič zaupal. Še sedaj meni, da se bodo karte, vsaj nekatere, glavne risale vedno na roko.

"Tako kvalitetnih jamskih kart, kot jih ima velenjski premogovnik - upam si trditi - nimajo nikjer drugje. O tem sem se sam prepričal, ko je bila nesreča v srbskem premogovniku in so naši reševalci v Velenje prinesli njihove karte, pa tudi direktorja Avberšek in dr. Žerdin sta povedala, da imajo v evropskih premogovnikih slabše karte kot pri nas. Preden sem se upokojil, pa sem še vse karte obnovil," je dejal Adi in tako potrdil svojo natančnost, doslednost. Risanju jamskih kart je bil zapisan s srcem in dušo, ali torej jamomersko delo in sodelavce pogreša? "Pogrešam, pogrešam," je pokimal. "Še vedno bi z veseljem narisal kakšno karto, jo obnovil. Pogrešam tudi sodelavce, saj sem se z nji mi vedno dobro razumel."

V jamomerstvu podjetja je tako ostalo veliko jamskih kart, delo Adijevih mirnih rok in tudi živcev. V Pirtoškovem stanovanju pa je na stenah, v predalih, na pisalni mizi veliko Adijevih slik. Na stojalu že čaka nova, da jo Adi dokonča. Slik, risb je za celo razstavo. Adi pravi, da se bi sam tega

teško lotil, če bi mu kdo z denarjem in tudi sicer pomagal, bi naredil razstavo. To risanje je povsem drugačno od risanja jamske karte. Ni tako natančno določenih koordinat, toliko podatkov, ki jih je treba upoštevati. Kako torej začne nastajati umetniška slika?

"To je čisto drugače in odvisno od modela," se je nasmehnil Adi. "Kot sem že dejal, sem od malih nog rad risal. S slikanjem pa me je 'zastupil' Božidar Jakac in še vedno ga občudujem. Privlačijo me mnoge stvari: ljudje, narava, hiše, pokrajine. Rišem perorisbe, akvarele, s kredo, svinčnikom. Rad delam tudi v olju, a je to predrago. Rišem karikature, akte, portrete. Rišem zase, za svojo sprostitev in dušo, marsikdaj rišem po naročilu. Predvsem so to portreti staršev, otrok in kakšne priložnostne slike ob različnih obletnicah.

Za risanje sem imel veliko časa. Marica je bila krojačica v Modnem salonu in je delala v izmenah. In preden se nama je rodil Uroš, sem bil velikokrat sam doma. Risal sem in se ob tem tudi izraževal, saj sem preštudiral veliko knjig o umetnosti, slikarjih, muzejih. To me je vedno zelo zanimalo," pripoveduje Adi.

Zdaj sta Adi in Marica spet veliko doma. Nobeden od njiju ne hodi več v službo. V sebi tiho pestujeta spomin na sina Uroša in njuna prva in zadnja misel dneva velja njemu. In še prenekatera prečuta ura v nočeh. Zjutraj ga najprej obiščeta na podkrajsem pokopališču, potem pa pridejo na vrsto drugi opravki. Ob Velenjskem jezeru imata Kunta-kinte in tam prežvljata dneve v vrtnarjenju, počivanju, pogovorih s sosedmi, uživanju v lepem okolju sredi rož in zelenja. Pride pa dan, ko je posebej žalosten, ko ju tudi Kunta-kinte ne privabi k sebi. Takrat sta doma in takrat sta še posebej hvalježna sosedom, ki so do njune življenjske tragedije zelo uvidevni.

"Imamovići, naši neposredni sosedji, so čudoviti ljudje in sploh vsi v šestem nadstropju," sta potrdila oba v en glas. "Ko človek potrebuje mir ali kakšno pomoč, so lahko sosedje nenadomestljivi. In to se je pri nas res pokazalo. Moram pa reči, da so bila prva leta bivanja na Kardeljevi ploščadi mučna. Mi se pravzaprav sploh nismo želeli preseliti, ampak so nas k temu nagovorili prijatelji, sosedji v prejšnjem bloku, ki so se tudi preselili. Tu je bilo veliko ljudi, otrok, gneča, hrup... Spominjam se, da Uroš, ki je bil takrat še majhen, dolgo ni hotel iti iz stanovanja, če pa je že šel, sem moral z njim na dvorišče. Dolgo je trajalo, da smo se navadili, sedaj pa sva z Marico zadovoljna," je pripovedoval Adi.

Zadovoljna, nikakor pa ne več takšna, kot sta bila, in kot bi lahko bila, če bi še imela

Uroša. Kakorkoli se zasuče pogovor, vedno na koncu pripelje do njega. Do let, ko so bili še skupaj, do stvari, ki bi bile drugačne, kot so. Adiju in Marici so v pomoč in spodbudo sorodniki, bratje in sestre z družinami, ki ju ne puščajo sama. Sama bi se sicer še bolj zaprla vase...

Med pogovorom smo pregledovali Adijeve risbe, slike, fotografije v albumih, na katerih so bila v glavnem praznovanja Uroševih rojstnih dni in pomembnejše prelomnice v njegovem življenju. Na koncu albuma je bila slika Marice na novi plaži v Fiesi. Presenetila me je in Adi je hitro dejal: "Midva ne greva nikamor iz Velenja za več kot en dan. Ampak direktor dr. Žerdin naju je letos poleti 'prisilil', da sva šla za konec tedna v hotel Barbara v Fieso. Če bi tega ne storil on, ne bi šla," je priznal Adi in razmišljal naprej: "Šele zdaj vidiva z ženo, kaj sva imela - čudovitih 18 let s sinom. In kaj sva izgubila! Mnogi ljudje ne vedo, ne morejo spoznati, kaj je res vredno v življenju, da to niso denar in materialne dobrine..."

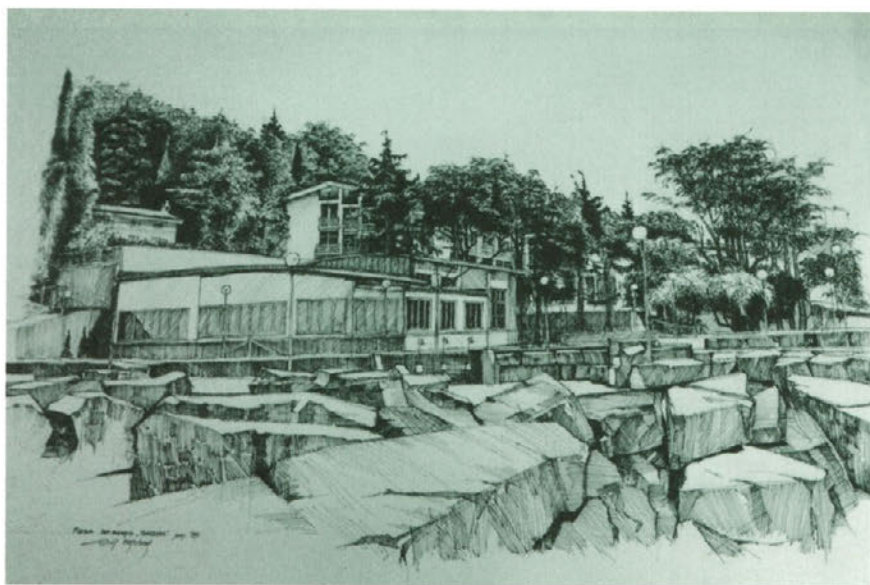
V življenju lahko imaš takšno ali drugačno srečo. Adi in Marica sta jo imela, ko sta bila osemnajst let starša čudovitemu sinu. Skupaj so užili osemnajst let ljubezni, prijateljstva in lepih doživetij, ki se jih bosta vedno rada spominjala. Ti spomini jima morajo dajati moč, da živita naprej.

Diana Janežič

Uroš

Hotel Barbara

**Doživetja
v bolivijskemu
tropskemu pragozdu**

Piranhe

Že tretjič z enakim zanimanjem zrem v razbrazdane obraze *cholit* in diham redek zrak, pomešan z neštetimi vonjavami. Trušč anarhičnega prometa preglašča nenehno ponavljajoče se kliče prodajalca časopisov: "Diario, diario..." V rumeno odet prodajalec sladoleda je s svojim "Helado, helado, helado..." le za odtenek tišji. Vse pa preglasijo fantiči, ki z vreščječimi glasovi vabijo potnike v minibus. V vsej tej zmedu najdejo prostor ženičke, ki prodajajo vse, kar se da prodati, le njihovi otročički zvedavo in nekoliko prestrašeno zrejo iz cul na hrbtnih svojih mam.

Želja, zamenjati za nekaj časa bleščeče in v nebo kipeče bolivijske snežnike za zelenilo tropskega pragozda, že dolgo tli v mojem srcu. Splet okoliščin mi je letos omogočil obisk krajev, kjer strašijo komarji, krokodili, kače in piranhe. Ozemlje Bolivije premore za približno trideset naših Slovenij pravega tropskega pragozda. Neskončno ravnino, posejano z vsem mogočim rastlinjem, prepredajo velike lene reke, med katerimi so največje Madre de Dios, Beni in Mamoré. Gromozanska količina vodá odteka v velikih vijugah proti Amazonki v Brazilijo.

Toplo ter vlažno podnebje s celoletno povprečno temperaturo okrog 30 stopinj Celzija je poglavitni vzrok za majhno naseljenost. Tukaj so našle zatočišče pred

vedno hujšimi vdori civilizacije številne živalske vrste. Neverjetno število različnih vrst kuščarjev, papig, opic, kač, metuljev, rib in mrčesa uživa gostoljubnost tropskega pragozda ter širnih močvirij. Najbolj od vseh so me zanimale glavne junakinje prenekaterih grozljivih zgodbe z južnoameriških rek: **piranhe**.

Pogled na sveže opleskano leseno korito sredi rečnega blata ni nič kaj razveseljav in nekam žalostno se kremži *manguarí* na tabli, ki krasi leseno barko. Lena reka, imenovana Río Ibare, je od barke oddaljena več sto metrov in ni mi jasno, kako bomo pripluli do nje.

V blatu do kolen mi je kmalu postalo jasno, kako bomo dosegli rečno korito. "Opirati se na lastne sile!" je nekoč vzkliknil nekdo, vendar se ne spomnim, kateri od naših bivših voditeljev je bil to. Ademár, lastnik barke, si je med našim porivanjem lesenjače nadel nedolžen nasmešek in njegove iskrive oči so izdajale, da se dobro zabava ob naših nezaupljivih korakih v blatni vodi. Brodenje po blatu sredi tropskega pragozda ni presneto prijetna reč, če ti po glavi rojijo kače, strupeni pajki, piranhe in ostala nevarna golazen, ki se potika tod okrog.

Ko nam voda sega že prek kolen, nam Ademár le dovoli skočiti na barko. Med neuspešnim spiranjem blata z nog se Ademár trudi okrog motorja, ki ga noče in noče ubogati. Po desetih minutah "resnega pogovora" z motorjem le-ta globoko zasopih in Ademárju se razleze nasmeš vse do ušes.

Navajen ostrih potez prebivalcev andskega višavja z zanimanjem opazujem blage poteze štiridesetletnega Ademárja. Cambe, kot imenujejo prebivalce nižavja in tropskega pragozda, so izredno postavni ljudje. Posebnost so njihove iskrive oči, ki razkrivajo neizmerno veselje do življenja.

Enakomerno ropotanje ladijskega motorja bi lahko človeka kaj hitro zazibalo v spanec, vendar vedno nova presenečenja, ki jih prinaša reka na vsakem koraku, tega ne dopuščajo. Visoka drevesa ob vodi so okrašena s pisanimi pticami vseh mogočih vrst, vendar s svojo elegantnostjo najbolj izstopa *jibirú*, sorodnik štokrlje.

S svojimi ogromnimi belimi krili in živo rdečim ovratnikom se mi zdi kot rečni policaj. Naenkrat me presenetijo veliki valovi na sicer kot olje gladki površini reke. "Kakšna riba!" si mislim, ko zagledam več

kot dva metra dolgega rožnatega delfina, ki se poganja iz vode.

Sicer mi ni preveč všeč njegov potlačen nos, vendar barva odtehta vse. Komaj se zavem, da sem lastnik fotografske kamere, se oglasi Ademár: "El cocodrilo!" Več kot tri metre dolga zverina se požene pred zvedavimi obrazi v vodo. S kamero mi uspe ujeti le še njegov rep. Začetno navdušenje nad krokodili ter kajmani kmalu splahni, saj se jih na obrežju sonči na desetine in tudi naši filmi so jih že polni. Nekaj ljubosumja mi vzbudijo le želve, ki se ljubijo skoraj na vsaki veji, ki štrli iz vode.

Pristanek na blatni obali nam prinese srečanje z najbolj nadležnimi bitji na svetu. Tukajšnji komarji očitno še ne poznajo Autana in podobnih žavb, ki bi jih naj motile. Ademár prične ropotati z lonci, saj se bliža čas kosila. Ponudba je bolj siromašna: riž in govedina. Vsi se bolj ali manj zmrdujemo nad ponudbo dneva, nakar Ademár predlaga pečene piranhe.

Naše kosilo bo bolj vegetarijansko, si mislim, ko Ademár odreže kar zajeten kos rdeče govedine. "Para las piranhas!" nam reče in pomenljivo pomežikne. Moški del odprave se odpravi skozi goščavo do majhnega jezera, katerega po zagotovitvi Ademárja pozna le redkokdo.

Z našim lomastenjem skozi težko prehodno goščavo zbudimo številno še spečo družino krokodilov. Verjetno še tako zgodaj niso lačni ali pa jim prepoteni ne dišimo preveč. Leno spolzijo v vodo in dremajo dalje. Ko pridemo do primerne mesta, kjer se lahko dovolj približamo vodi, me poteptanost terena prepriča, da je mesto le bolj znano, kot trdi Ademár.

Že po prvem metu vabe v motno vodo se na Ademárjevem trnku sveti rdeča piranha. "Sreča!" si mislim, vendar me že po nekaj trenutkih prepriča z naslednjo ujeto mesojedko zlatorumene barve. Tudi Jani kaj hitro ujame svojo prvo piranho, ki je mimogrede večja od Ademárjevih, kar me opogumi in še sam namočim trnek v vodo. Čudi me velikost trnka, ki je presneto velik za 15-centimetrške "nebogljene" ribice. S prvimi nekaj meti vabe jih le nahranim, požrešnice majhne.

Nasvet Ademárja, naj kar potegnem, ko kaj začutim, se takoj obrestuje. Moja prva piranha se zvira na trnku in ne vem, kaj bi. Sem namreč zapriseženi anti-ribič. Ademár se veselo muza in ne reče nič, ko na vse kriplje poskušam sneti zobato pošast s trnka. Nič kaj me ne mika prijati ri-

bice, o katerih krožijo spoštovanja vredne štorije. Z Janijevo pomočjo mi končno le uspe spraviti nevarnost s trnka. Pri drugi mi že gre bolje, tretje pa sploh ni bilo.

Ko me je ribolov spričo velikega uspeha končno vsega prevzel, je zmanjkalo mesa za vabo. Srečo poskusim z najmanjšo ujeto piranho, ki jo razrežem na primerne koščke. Živalca ne premore kaj krvi, zato se njene sorodnice sploh ne zmenijo zanjo. Bogat ulov (enaajst požeruhinj) ponosno odnesem v naš tabor in ko se jo v vročem olju, razm o relativnosti predsodkov. Ko svojo prvo piranho, le še, kako prebaviti slastne zalogaje.

Branko Ivanek

GOST
Gostinstvo-Turizem-Irgovina, d.o.o., Velenje

Andaluzijska srečanja III

Mulhacen (najvišji vrh Sierre Nevada - 3478 m)

Kočija je v Seville vsakodnevno prevozno sredstvo za turiste.

Sončni vzhod nad Gibraltarjem

Površnemu opazovalcu se pogosto zdi, da vsa organizirana potovanja potekajo na zelo podoben način. Agencije poskrbijo za najrazličnejše prevoze in prenočišča, vodiči se v potu svojega obraza trudijo, da ustrezajo tudi najbolj zahtevnim udeležencem in ko se le-ti vrnejo domov, razlagajo vsem, ki le imajo nekaj časa, najboljše podrobnosti s potovanja. No, in sploščka so razlage jasne in natančne, katedrala je bila takšna in takšna, videli smo

čudovite gradove, različna zgodovinska obdobja so arhitekturo spreminjala, vladarji so bili zelo kruti in kraljice zelo milostne, pokrajina je lepa, mesta v tej državi so naravnost fantastična, nakupovanje je bilo cenejše kot doma in vremenske razmere ne bi mogle biti boljše. Ljudje z levo roko stresajo množice števil in podatkov, obenem pa se vrtijo nekajurne projekcije posnetih diapozitivov in filmov. V prvem tednu po povratku, so s potovanjem seznanjeni že vsi družinski člani, prijatelji, sodelavci ter znanci in če je bilo potovanje zelo uspešno, tudi tisti, ki jih ne maramo preveč, češ, je pa le dobro, da vidijo, kje smo bili in kaj smo doživeli. Postopna izguba spomina po letu dni in več, pripovedi o potovanju precej podaljša, saj tekočo razlago neprestano prekinjajo vprašanja v stilu: »Marta, kateri kralj je vladal ta-

krat?«, in »Ali si prepričana, da je bilo to prvi dan, meni se zdi, da sploh nismo šli dol z ladje?«

Morda je nenavadno, ampak tistih doživetij, ki smo jih hkrati predelali v »glavi in trebuhu«, tistega, kar smo res doživeli, ne pozabljamo tako hitro. Z nekaj domišljije nam misli v trenutku uidejo nazaj v daljne dežele, »prevara« pa je lahko tako popolna, da si zlahka predstavljamo kraj z vsemi zgradbami, ljudmi, barvami in zvoki, brez težav vemo celo kakšen vonj bi nas moral obdajati. Za nas posebej pomembne dogodke lahko obnovimo v celoti in ti spomini nam ostanejo za zmeraj.

»Veste, jaz ne maram bikoborb in veliko Špancev je tudi zato, da jih ukinejo«, je povsem resno v angleščini pripovedovala turistična vodička sredi muzeja v sevillski

areni La Maestranza. Razlaga je bila namenjena skupini ameriških turistov, ta pa se je z najinim prihodom v trenutku povečala za dva člana. In čeprav sva protislovno izjavo spodobno tiho pokomentirala, to vseeno ni ostalo brez odmeva. Ob izhodu iz dvorane se je mojega ramena dotaknila mehka roka in ko sem se obrnil, sem precej presenečeno zagledal gospo, ki bi bila po letih zlahka moja babica. »Gospod, ali vi prihajate iz Jugoslavije?« je zame v povsem novi obliki srbohrvaščine vidno ganjena spregovorila neznanka. »Rodila sem se v Sovjetski zvezi, potem pa sem dolga leta živela v Jugoslaviji. Mož je bil iz Vojvodine in ko je umrl, sem se preselila v Kanado«, je mirno nadaljevala sivolasa gospa. »Pravzaprav prihajam iz Slovenije, ta pa je včasih bila del Jugoslavije«, sem poskušal biti vljuden, ko sem opazil, da si gospa želi le obujati spomine o državi, kjer je bila srečna. Pridružil se nama je še Andrej in ko sta ugotovila, da se lahko pogovarjata v ruščini, je postala najina nova znanka še bolj navdušena.

Kasneje se je izkazalo, da je prišla gospa Tatjana Sadyak v čarobno Andaluzijo po navdih. Je slikarka in ima v Torontu atelje. Ko je slišala najin pogovor je vedela, da se bomo lahko sporazumeli in nekemu iz svoje bivše domovine je morala izpovedati svojo žalost, ob razpadu dveh velikih držav, ki jih je imela rada. Seveda so se njeni najlepši spomini na bivši državi končali veliko pred usodnimi političnimi spremembami. Srečali smo se za nekaj deset minut in se razšli kot stari prijatelji. Zanimivo je, kaj vse nas ljudi povezuje, in če zahodni svet družita protestantska etika in duh kapitalizma, kot je zapisal že Weber, potem nas vzhodnjake gotovo duša in zavedanje tega, da jo imamo.

V zraku so grmeli helikopterji. Po nasprotnem pasu avtoceste med Malago in Marbelo že nekaj časa ni bilo nobenega avtomobila, so pa zato z neznansko hitrostjo mimo nas švigali policisti na motorjih. Z Andrejem sva začela debato o možnih vzrokih teh dogodkov in ravno ko sva izbirala med dvema enako slabima možnostima; veliko avtomobilsko nesrečo in terorističnim napadom najbolj znane španske teroristične organizacije, so se v daljavi pokazali prvi spremljevalni avtomobili in za njimi - kolesarji. Ob načrtovanju poti po Andaluziji sem sicer vedel na pamet vse etape dirke po Španiji, kjer bi lahko videla najboljše kolesarje na svetu, pa me je srečanje z njimi vseeno presenetilo.

Že avgusta sem si v Celovcu lahko od blizu ogledal Tonya Romingerja večkratnega zmagovalca italijanskega Gira in Vuelte de Espane, pa Petra Luttenbergerja lanskega zmagovalca dirke po Švici, prisotni pa so bili tudi naši najboljši slovenski kolesarji. A, v koloni, ki se nama je približevala, je v dresu ekipe Banesta sedel sam Miguel Indurain, olimpijski zmagovalec v vožnji na kronometer in petkratni zaporedni zmagovalec najbolj slavne kolesarske dirke na svetu - francoskega Toura.

Lani mu naskok na šesti naslov ni uspel, zato je bil na dirki pred domačo publiko še toliko bolj odločen zmagati. »Big Mig« je tistega popoldneva kljub sončni pripeki mirno vrtel pedala in spravljal tekmece v obup. Neverjetne telesne sposobnosti (veliko srce, izredna kapaciteta pljuč in fantastični srčni utrip v mirovanju), so mu omogočale, da je bil dolga leta v samem svetovnem vrhu. Ampak lani, »Big Mig«, res ni bil v zmagovalni formi. Nekaj dni po našem srečanju je pri nekem hotelu stopil s kolesa in tako končal svojo športno kariero. Midva v trenutku ko so kolesarji oddrveli mimo, seveda nisva imela pojma, da sva ujela eno zadnjih priložnosti sploh, ko je bilo še moč videti Miguela Induraina na kolesarski dirki.

Najbrž se še spomnite precej velikega presenečenja, ko so vsi svetovni mediji objavili novico, da bo Španija prizorišče svetovnega prvenstva v alpskem smučanju. Gorski masiv Sierre Nevade leži le nekaj deset kilometrov od obal Sredozemskega morja, toda samozavestni Španci so zatrjevali, da z organizacijo tekmovanj, ne bodo imeli prav nobenih težav. Pozneje se je izkazalo, da so za izvedbo svetovnega prvenstva vseeno potrebovali eno zimo več, kot vsi prejšnji organizatorji podobnih tekmovanj. Nebo je bilo sinje modro in Clío je v prekrasnem jutru ubogljivo požiral kilometre poti proti drugemu najvišjemu vrhu Sierre Nevade.

Iz Granade do vrha Pica Velele (3392 m) je 34 kilometrov in hvalabogu, da so prebrisan Španci do tja zgradili cesto, saj sedežnice in druge naprave za prevoze turistov izven zimske sezone ne obratujejo.

Na pobočjih gore je še vedno ležal sneg, na katerem je Urška Horvat sebi in Sloveniji prismočala bronasto kolajno v slalomu, midva pa sva prehitevala kolesarje in tekače - maratonce, ki so si tistega dne izbrali cilj na 2800 metrih. Do tja je šlo tudi z avtom, naprej je bilo treba peš. Dveurni sprehod, ki ga zmorejo tudi dame v salonnarjih se je končal z neverjetnim razgledom na Mulhacen (najvišji vrh Sierre Nevade - 3478 m) in tipično andaluzijsko pokrajino. Španci gorskega turizma ne

gostijo preveč skrbno, saj lahko na Pico Velele poješ in popiješ tisto, kar prineseš sabo v nahrbtniku. Morda je bolje na najvišjem vrhu Španije, ki pa kot bi kdo zmotno mislil, ne leži na Iberijskem polotoku, temveč na Kanarskih otokih sredi Atlantika.

Danes se vsakič, ko v zraku uzrem letalo, spomnim prizora z leta proti Portugalski. Po večerji sem zaprosil stevardeso za ogled pilotske kabine airbusa Adrie Airways. Moji želji so prijazno ugodili in ko sem prišel v kabino sta me pilota zasula s tehničnimi podatki, načini upravljanja in še posebej z varnostjo letala. Fantoma sem bil res hvaležen za pozornost in razlago, toda pritegnilo me je nekaj povsem drugega.

Leteli smo proti sončnemu zahodu in sonce je izginjalo v tisočerihi odtenkih rdeče barve, pod nami pa se je v soju luči bleščala Nica. Takrat nisem mogel vedeti, da me čaka nepozabno potovanje po Andaluziji in tudi ne tega, da bom leto dni kasneje za odgovor na vprašanje: »Ali bi še rad potoval?« potreboval eno samo besedo: »Kadarkoli!«

Peter Pušnik

Zaslужek tega umetnika ne spada v 28 milijard dolarjev turističnega iztržka Španije.

Sveta inkvizicija

V vseh turističnih vodičih, ki so na voljo turistom, opisujejo pa andaluzijske zanimivosti, boste zagotovo našli opise židovskih četrti v Seville, Cordobi, Granadi... Obisk takšne četrti pomeni sprehod po zelo ozkih uličicah, kjer je nešteto majhnih lokalov, v njih pa ponujajo vse mogoče stvari. Na lepo urejenih zgradbah je moč opaziti veliko najrazličnejšega cvetja, ki vzbuja glasno občudovanje mimoidočih. Ta idila življenja judovske skupnosti ima tudi svojo temno plat, saj zgodbe o nasilnem spreobračanju Judov v kristjane na Iberijskem polotoku, niso tako lepe. Še več, danes Španija in Portugalska nimata niti ene omembe vredne judovske občine.

Najprej je bilo preganjanje judovskih kristjanov politični ukrep, s katerim so želeli zagotoviti enotnost države, ker so muslimane dokončno pregnali šele konec 15. stoletja. Veliki inkvizitor za vso Španijo je postal dominikanez Tomas de Torquemada in pod njegovim vodstvom so začele goreti grmade. Seveda brez zvestih pomočnikov vsega ne bi zmoželi. Pomagali pa so mu takšni, ki so se rodili z ovaduštvom že v krvi, pa tisti, ki so sodelovali, ker so mislili, da vedo za kaj gre, nekateri so bili zraven zato, da je bilo vse brezhibno izpeljano in nenazadnje so bili potrebni še tisti, ki so vedno opravičevali smotrnost tega početja. Smrtnih obtožb sama cerkev ni izvajala, zato je bilo pristojno sodišče. Obtoženi nikoli niso izvedeli za ime tožnika in česa vse jih dolžijo. Ko so po strahotnih mukah priznali vse, kar so od njih zahtevali, jih je pogoltnil ogenj. Po letu 1492 je sledil izgon Judov najprej iz Španije in kasneje še iz Portugalske. Jude so preganjali še v naslednjih stoletjih, inkvizicija je bila posebej uspešna v 17. stoletju in kljub temu, da je cerkev poskušala popraviti storjeno zlo, so inkvizicijo uspeli odpraviti šele leta 1834.

Bolezni sodobnega človeka

Nenadna bolečina v trebuhu

Trebušni organi najbolje funkcionirajo takrat, kadar zanj ne vemo. Ko se oglase, z neprijetnimi občutki ali bolečino opozore nase, je nekaj narobe. Še posebno takrat, ko nas preseneti nenadna trebušna bolečina.

Ob napadu nenadne trebušne bolečine, ki ji ne poznamo vzroka, nikoli ne vzemimo zdravil proti bolečinam oziroma krčem, preden se o tem ne posvetujemo z zdravnikom, saj lahko povsem zamglimo klinično sliko.

Kadar v klinični sliki prevladuje nenadna bolečina v trebuhu, je zelo pogosto potreben tudi hiter kirurški poseg. Pravočasna odločitev za operacijo pri akutnem vnetju slepiča se praviloma konča z dobrim koncem, povsem drugačen pa je poseg in končni izhod pri počenem slepiču s posledičnim vnetjem trebušnice.

Poseg v trebušno votlino je nedvomno zahtevna operacija in predstavlja določeno tveganje. V zgodnjem obdobju po posegu se lahko razvijejo zapora črevesja (paralitični ileus), vnetje trebušne slinavke ali jeter.

Pot do diagnoze mora biti kratka in ostro začrtana. Kako hitro bomo prišli do cilja, je v veliki meri odvisno tudi od našega sodelovanja. Da bi se izognili nepotrebni operaciji, moramo zdravniku kar najbolj pomagati pri oceni bolečine.

Pomembni so podatki o času in načinu nastopa bolečine. Ali se bolečina pojavlja v zvezi z uživanjem hrane, odvajanjem blata ali vode, ob telesnem naporu, je morda v zvezi z menstruacijo? Je morda ostra ali pekoča; enakomerna ali se morda javlja v valovih; enaka ali se stopnjuje?

Pomembno je vedeti, na katerem mestu je bila bolečina na začetku najmočnejša. Z razvojem bolezni se bolečina praviloma razširi na celoten trebuh in je težko ugotoviti,

od kod izhaja. Pomemben je podatek o morebitni predhodni poškodbi.

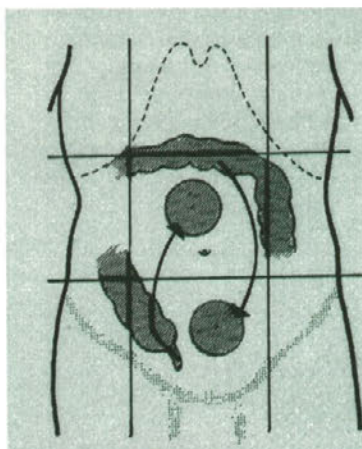
Slabost in bruhanje sta dober kazalec. Čim nižje je črevesna zapora, tem daljši je čas med pojavom bolečine in pričetkom bruhanja. Med dragocenimi podatki so navedbe o morebitnih spremembah odvajanja ter videzu blata in seča.

Vnetje slepiča (apendicitis) je najpogostejše kirurško trebušno obolenje. Tipičen akutni apendicitis se začne z bolečino okrog popka ali v žlički, pogosto s krči, slabostjo in izgubo teka. Slabost pogosto spremlja tudi bruhanje. Zaprtje je pogostejše kot driska. Povsem na začetku predel desnega spodnjega kvadranta še ni boleč. Kasneje se bolečina omeji na to področje, javi pa se tudi omejen krč trebušnega mišičja. Temperatura je zvišana za 1 do 2 stopinji, v krvni sliki pa beležimo porast belih krvničk.

Če zamudimo z operacijo, slepič lahko počí. Razvije se vnetje trebušnice ali pa le lokalni ognjok. Vnetje slepiča, ki leži globoko v medenici, posnema obolenja sečnega mehurja, pri ženskah pa vnetje desnega jajcevoda ali jajčnika.

Pomisliti moramo tudi na možnost, da lahko leži slepič na neobičajni levi strani. Pri starejših bolnikih pogosto najdemo razširjene vijuge debelega črevesa ter slepe žepke črevesne stene - divertikle. Če se vnamejo, kar je posledica draženja ali zastoja blata, se pojavi bolečina v levem spodnjem kvadrantu, trdovratno zaprtje, slabost in bruhanje ter povišana temperatura.

Akutno vnetje žolčnika se kaže z bolečino v žlički in desnem zgornjem kvadrantu. Bolečina je stalna in se stopnjuje več ur. Medtem ko kamen potuje skozi žolčnikov vod, bolnik občuti bolečino v spodnjem kotu desne lopatice. Pogosti so slabost, bruhanje, zvišana temperatura, porast levkocitov in žolčnega barvila. Prisotno je zaprtje, pojavi se lahko svetlo rumeno blato.

Začetna bolečina se pogosto projicira iz obolelega organa v oddaljeni del telesa

Začetna bolečina pri apendicitisu se navadno pojavi v epigastriju.

Bolečina pri zaporu prečnega kolona se pojavlja v hipogastriju.

Ali se bolečina pojavlja v zvezi z uživanjem hrane, odvajanjem blata ali vode, ob telesnem naporu, je morda v zvezi z menstruacijo? Je morda ostra ali pekoča; enakomerna ali se morda javlja v valovih; enaka ali se stopnjuje?

Pomembno je vedeti, na katerem mestu je bila bolečina na začetku najmočnejša. Z razvojem bolezni se bolečina praviloma razširi na celoten trebuh in je težko ugotoviti, od kod izhaja.

Kronično vnetje žolčnika s kamni se kaže z napadi ostrih bolečin v desnem zgornjem kvadrantu, ki sevajo v hrbet, pod desno lopatico ali v desno roko.

Vnet žolčnik se ob zapori izvodila lahko gnojno napihne ter končno, ob zamujeni ustrezni pomoči, tudi poči. Tako nastala situacija je življenjsko ogrožujoča, saj se praviloma razvije vnetje trebušne votline.

Akutno vnetje trebušne slinavke lahko spremlja različna stanja - alkoholizem, obolenja žolčnih poti ali kronično ulkusno bolezen. Klinična slika kaže različne stopnje - od blage globoke bolečine omejene na žličko, ki jo spremlja bruhanje, do akutne trebušne slike s pojavom šokom. Prisotna so znamenja draženja potrebustnice, vendar je trebuh navadno mehak in brez lokalnih znakov.

Ulkusna bolezen se pogosto (v 15-18 %) komplicira s predrtjem obolele črevesne stene. Nastane najpogostejše pri moških, navadno med 45. in 55. letom. Z izlivom črevesne vsebine v trebušno votlino se bolečina razširi po vsem trebuhu, ki postane "trd kot deska". Bolnik daje vtis kritičnega stanja, dihanje je površno, vsak gib omejen in boleč. V spodnjem delu trebuha je najti tekočino, pod jetri pa se pojavi zrak - pogostejše pri želodčnem ulkusu.

Značilna oblika **črevesne zapore** (ileus) ima več kliničnih znakov:

- 1 - bolečina je navadno količna (nenadna, krčevita, ostra),
- 2 - slabost in bruhanje,
- 3 - raztegnitev trebuha,
- 4 - vidno gibanje črevesja,
- 5 - zastoj blata in plinov.

Čim višje je zapora in čim bolj nenadno se prične, tem prej se pojavi bruhanje. Ob nizko ležeči zapori se pojavi zaprtje.

Pri zapori bolnik najprej povrača želodčno vsebino, nato žolč in končno celo blato.

Vzrok zapore je lahko mehanična prepreka, zadržitev črevesa z motnjami v oskrbi s krvjo ter paraliza črevesa.

Ileus ozkega črevesa je lahko posledica zadržene kile, zarastlin v trebušni votlini ali žolčnih kamnov.

Najpogostejši vzrok ileusa širokega črevesa je rakasto obolenje, vnetje divertiklov ali zadržitev.

Najboljša preventiva pred ileusom je skrb za redno odvajanje blata, ustrezna prehrana z dovolj balastnih snovi ter redna telesna aktivnost.

Ginekološka obolenja lahko povzročajo nenadno trebušno bolečino, zelo podobno vnetju slepiča. Najpogostejša vzroka sta cista jajčnika ter zunaj maternična nosečnost. Po prvi izostali menstruaciji pride do razpoka jajcevoda. Nenadno ostro bolečino v medenici, ki se kasneje razširi, spremljata slabost in bruhanje, pogosto se razvije tudi šok.

V srednjih in poznejših letih se pogosto razvije **aterosklerotična anevrizma** (vrečasta razširitev) **trebušne aorte**. Razpok povzroči akutno, zelo ostro bolečino. Ob tem je tipati utripajočo oteklinno, prisotni so znaki akutne izgube krvi ter padec krvnega tlaka. Pogosto lahko procesi za potrebušnico povzročajo trebušno bolečino. Akutno zaporo sečevoda lahko spremlja paralitična zapora črevesja. Vzrok za akutno bolečino je lahko vodena ledvica, ognojek ledvice, kamen ali krvni strdek, ki zamaši sečno pot, krvavitev v tumor ali cisto ter poškodba s spremljajočo krvavitvijo.

Pri obravnavi nenadne trebušne bolečine je še kako pomemben čas.

Pot od pojava akutne bolečine do diagnoze ter ustreznega zdravljenja mora biti čim krajša, brez nepotrebnih postankov in

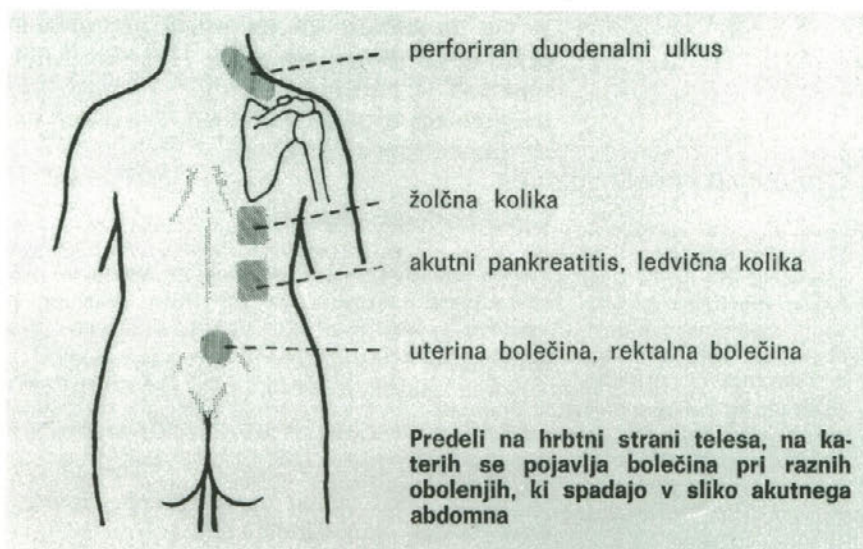
ovinkov. Poskušajmo biti kar najboljši zdravnikov sodelavec, saj na ta način tudi sebi najbolj pomagamo.

Ob napadu nenadne trebušne bolečine, ki ji ne poznamo vzroka, **nikoli ne vzemimo zdravil proti bolečinam oziroma krčem**, preden se o tem ne posvetujemo z zdravnikom, saj lahko povsem zameglimo klinično sliko.

Ker bo morda potrebna operacija, ki je včasih lahko edina pot do prave diagnoze, ne uživajmo hrane ali pijače.

Ob čakanju na pomoč se namestimo v čim bolj udoben položaj, gibanje pa omejimo na minimum.. Kljub bolečini poskušajmo ohraniti kar se le da mirno kri in razsodnost.

Janez Poles,
dr. med., spec. interne med.

**Mešani pevski zbor
Enakost Mozirje**

Kukavica v jami

Ni padla kukavica v jamo in nihče je ni prinesel seboj na delo v premogovnik pa tudi radia med delom rudarji niso poslušali. Se pa je oglasila kar sredi delovne izmene v črpališču na koti -62. Delavci so prisluhnili in bili navdušeni. Od kod kukavica?

Peti se da tudi v delovnih oblekah.

26. junija so po rovih našega premogovnika hodili člani Mešanega pevskega zbora Enakost iz Mozirja. Med neko njihovo pevsko vajo je padla ideja, da bi radi videli velenjski premogovnik od znotraj in vsi so pogledali Roberta Hudolina. On je namreč rudarski tehnik in je zaposlen pri nas, pri Pripravah. Robertu je bila ideja všeč, povedal jo je Stojanu Špeglu in ta je uredil vse potrebno, da so se pevci konec junija lahko spustili pod zemljo, v jamo Preloge, na odkop -80 A.

Robert seveda ni videl nič novega, drugi člani zbora pa so bili navdušeni, pretrese, presenečeni, zadovoljni, radovedni in na koncu potešeni. "Ah, tako izgleda premogovnik. Krasno. Ampak, delali pa ne bi

v njem!" Da se s tem mnenjem ne bi zamerili delavcem v premogovniku, so zapeli v črpališču in potem še na 'kapiji', ko so se poslovili od nas.

Zakaj pa ne bi peli, saj to radi počnejo in dobro. Zbor deluje že 24 let. Ustanovitelj in prvi vodja je bil Toni Acman, pred sedmimi leti pa je dirigentsko mesto prevzel njegov sin, tudi Toni, in zbor vodi prav tako uspešno. Pevci - okoli 55 jih je in več med njimi je žensk - vadijo dvakrat na teden, pred nastopi pa bolj pogosto. Nastopajo na kulturnih prireditvah v Mozirju in okolici, sodelujejo na občinskih revijah pevskega zbora, enkrat so nastopili na tekmovanju Naša pesem v Mariboru, vsako leto zapojejo na Taboru pevskega zbora v Stični, vmes pa še kje. Med drugim se svojim sponzorjem s pesmijo zahvalijo za pomoč ob kakšni njihovi slovesni priložnosti.

Za svoje delovanje dobijo nekaj sredstev od Zveze kulturnih organizacij, drugo naprosijo pri manjših obrtnikih in zasebnikih. Lani so si privoščili nove obleke, sicer pa denar potrebujejo tudi za pot na tekmovanja in nastope. Pa, seveda, za negovanje družabnega življenja med pevci. To je pomemben del njihovega druženja. Člani zbora so mladi, stari v povprečju 35 let, radi pojejo, radi so skupaj. Zato se razen za petje zberejo, da se poveselejo, pripravijo piknik, izlet. Ta, zadnji, v velenjski premogovnik je bil vsekakor nekaj posebnega in jim bo ostal dolgo v spominu.

Diana Janežič

Obnovljen jamski voziček

Člani društva upokojencev Zabukovica Griže smo lani obnovili povsem dotrajan spomenik žrtvam eksplozije v zabukoviškem premogovniku leta 1946. Letos pa smo povsem nanovo postavili spominsko obeležje v obliki jamskega vozička z rudarskim znakom in napisi.

Okoli 100 let star jamski voziček smo našli med starim železom in ga obnovili, saj je edini ostanek opuščenega premogovnika. Postavili smo ga v neposredni bližini zasedbe glavnega izvoznega jaska. Namen po-

stavitve tega spominskega obeležja je v tem, da bodo tudi mladi in naši potomci vedeli, da se je v zabukoviški dolini nekoč odkopaval premog. Mimoidoče bo opazovalo, koliko dolgih let je premogovnik obratoval.

Sredstva za postavitve obeležja so zbrali rudarji s prostovoljnimi prispevki skoraj vseh krajanov KS Griže, nekaj denarja pa je priskrbel tudi Demokratična stranka upokojencev občine Žalec. Z gradbenim materialom je pomagala KS Griže, tovarna

Minerva Žalec pa je nudila prostore za skladišče gradbenega materiala in uporabo električne energije. Vsa dela so naredili posamezniki s prostovoljnim delom in s pomočjo strokovnjaka.

Ob odprtju smo pripravili tudi krajši kulturni program, v katerem je sodelovala godba na pihala, učenci OŠ Griže in ansambel Vesele strune. Program je spremljalo veliko prebivalcev Griž in Zabukovice, ki so z dolgim ploskanjem pozdravili postavitve obeležja. Srečno! *Vodja sekcije Ivan Grobelnik*

Zahvala

Ob tragični smrti Ferzudina, Emine, Mirnesa in Mirela Husića se iskreno zahvaljujem Ferzudinovim sodelavcem iz Priprav, sindikatu in celotnemu kolektivu Premogovnika Velenje za denarno in drugo pomoč pri organizaciji pogreba. Hvala krajanom KS Šalek, učencem in delavcem OŠ Šalek, gasilcem GD Šalek, Islamski verski skupnosti, sosedom in vsem drugim, ki ste kakorkoli pomagali v težkih trenutkih in se v velikem številu poslovlili od članov družine Husić.

Kasim Husejnović

Služba za organizacijo, nagrajevanje, izobraževanje in informiranje

Obvestilo za delavce Premogovnika, katerih otroci ne prejemaajo štipendije!

Starši, katerih otroci se vozijo v šolo v Slovenj Gradec ali Celje, naj od 25. avgusta dalje prinesejo v službo izobraževanja, v upravno zgradbo Nove Preloge, pritličje, pisarna številka 6, potrdilo o šolanju otroka za pridobitev brezplačne mesečne vozovnice do vrednosti 8.500 SIT (znesek nad 8.500 SIT bodo morali poravnati sami). Otroci naj si izkaznico s sliko za mesečno vozovnico uredijo že prej na ustreznih avtobusnih postajah, nalepko za brezplačno mesečno vozovnico pa bodo dobili zadnji teden v avgustu.

Starši, katerih otroci se šolajo v šolskem centru Velenje, naj potrdilo o šolanju za pridobitev brezplačne malice prinesejo v začetku septembra.

Starši študentov naj v septembru prinesejo potrdilo o vpisu otroka na fakulteto, otrokovo enotno matično številko občana, njegovo davčno številko in številko njegove hranilne knjižice, izdane pri LB-SB Velenje.

Popravek

V prilogi Rudarja 5/97 (junij 1997) o upokojenih delavcih smo v notici o Ludviku Kavčniku zapisali pomanjkljive podatke. Del notice bi se moral pravilno glasiti:

"Zaposlil se je kot kvalificirani rudar pri rudarskem praktičnem pouku, sedaj obrat Praktično izobraževanje, kjer je do upokojitve delal kot vodja izobraževanja v rudarskem učnem prostoru in koordinator pripravništva."

Gospodu Kavčniku se za napako opravičujemo!
Uredništvo

Strme skale so in vedno strmlje.

Ozka steza je in vedno ožja.

Steza? - Kje pač steza tu pozna se?

Dalje? ...

Zlatorog

(Rudolf Baumbach)

IVANU BOGATAJU V SPOMIN OB LETU TRPKEGA SPOMINA

Leto dni je že minilo, odkar je 15. avgusta 1996 z visokih steza Mont Blanca odšel Ivan Bogataj, sodelavec, naš dobri sopotnik, ljubitelj gora in nena-domestljivi prijatelj.

**Planinci
Premogovnika Velenje**

Zahvala

Ob smrti mojega očeta Draga Legnerja se iskreno zahvaljujem sindikalni podružnici in sodelavcem Jamskega transporta za darovani venec in denarno pomoč. Hvala vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Davorin Legner

Zahvala

Ob izgubi mojega očeta Jožeta Kovačiča se za darovano cvetje iskreno zahvaljujem sindikalni podružnici Klasirnice ter vsem sodelavcem iz Klasirnice za darovano pomoč in izrečena sožalja.

Janko Kovačič

TRC Jezero

Koledar prireditev '97

SEPTEMBER

- 1. do 20.9. - teniška šola, tečaji
- 6. in 7.9. - teniški turnir obrtnikov in podjetnikov za pokal TRC Jezero
- 7.9. - državno prvenstvo v polmaratonu
- 13.9. - teniški turnir DIT '97
- 19. do 20.9. - območna atletska prvenstva za osnovne in srednje šole
- 20.9. - finale teniške lige Premogovnika Velenje

OKTOBER

- 3. in 4.10. - zaključek letne teniške sezone
- 11.10. - zaključni kostanjev teniški turnir
- 17.10. - ekipno atletska prvenstvo Slovenije za srednje šole
- 18. 10. - kros za pokale DELA
- 25.10. - začetek nočnih teniških turnirjev v Beli dvorani

NOVEMBER

- 3. do 7.11. - zimska občinska teniška liga
- 8.11. - nočni teniški turnir
- 15.11. - teniški turnir "Sv. Martin" za pokal TRC Jezero
- 22.11. - nočni teniški turnir

DECEMBER

- 6.12. - teniški turnir "Barbara" za pokal Premogovnika Velenje
- 13.12. - nočni teniški turnir
- 20.12. - maraton za pokal TRC Jezero
- 24.12. - zaključek leta za delavce Premogovnika Velenje

Celje - skladišče

D-Per
65/1997

5000004547,6

COBISS

OSREDNJA KNJ. CELJE

Konjeniški klub Velenje
vas v sodelovanju s TRC Jezero vabi na konjeniški prireditvi ob Škalsko jezero!

POKAL SLOVENIJE V PRESKAKOVANJU OVIR

sobota, 16. avgusta 1997, ob 10. uri,
nedelja, 17. avgusta 1997, ob 8. uri.

DRŽAVNO PRVENSTVO V PRESKAKOVANJU OVIR

petek, 22. avgusta 1997, ob 15. uri,
sobota, 23. avgusta 1997, ob 9. uri,
nedelja, 24. avgusta 1997, ob 9. uri.

Na obeh prireditvah bodo nastopili najboljši slovenski tekmovalci in konji, med njimi lanski državni prvak Matjaž Čik, član Konjeniškega kluba Velenje.
Oglejte si dve elitni konjeniški prireditvi v Šaleški dolini.
Prisrčno dobrodošlico vam izrekata in vas vabita
Konjeniški klub Velenje in TRC Jezero!